

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม อธ. ๒ /๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ อม อธ. ๑๐/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายนิศร ทองธิราช	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องและแก้ไขฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร สังกัดพรรคเพื่อไทย จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในการใช้อำนาจอธิปไตย มีหน้าที่ในการออกกฎหมายนับแต่การเสนอร่างกฎหมาย การพิจารณาร่างกฎหมาย ไปจนถึงการตรากฎหมายมาบังคับใช้แก่ประชาชน และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔)) ต่อประธานรัฐสภา ซึ่งประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติม

รัฐธรรมนูญ บรรจุเข้าวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่ง วาระที่สอง และวาระที่สาม ในระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖ ติดต่อกันตามลำดับ จำเลยกระทำความผิดหลายกรรมต่างกันกล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ กรณีห้ามมิให้จับกุมคุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวนในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือประกาศให้มีการออกเสียงประชามติมีผลใช้บังคับในวันดังกล่าว เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๙ และเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เรื่องให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีสมาชิกภาพอยู่ในวันที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับยังคงมีสมาชิกภาพและปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาต่อไป ในวันดังกล่าวเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ ตามที่มีสมาชิกรัฐสภาอื่นได้เสนอญัตติขอปิดการอภิปรายตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จำเลยเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภาทั้ง ๒ วันดังกล่าว จำเลยใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งของตนโดยมิชอบ นำบัตรประจำตัวและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและของสมาชิกรัฐสภารายอื่นจำนวนหลายใบอันเกินกว่าจำนวนบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ที่จำเลยและสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งจะมีและใช้ได้เพียงคนละ ๑ ใบ คนละ ๑ เสียงมาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลย แสดงตนและออกเสียงแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น โดยเสียบบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวหมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องออก

เสียงลงคะแนน และกดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงคะแนนคราวละหลายใบในการออกเสียงลงคะแนน
คราวเดียวกัน และจำเลยออกเสียงลงคะแนนในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ให้ปิดการอภิปราย อัน
เป็นการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเกินกว่า ๑ เสียง ในการลงคะแนนมติในแต่ละครั้ง การกระทำของ
จำเลยทั้งสองครั้งเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก
รัฐสภา ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ
มอบหมาย หรือการครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์
ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริต
ที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติ
ธรรม และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่กำหนดให้สมาชิกคนหนึ่งมีเพียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน
การกระทำของจำเลยมีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เป็นการ
ออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือนขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยขัด
แจ้ง ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย อันเป็นการกระทำการในตำแหน่ง
หรือหน้าที่โดยมิชอบ และมีอาจถือได้ว่ามติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณา
ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภา
จนกระทั่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ ว่า การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็น
ส่วนหนึ่งของกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมิชอบ การพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็น
การกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่
หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและ
เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม กระบวนการแก้ไข

เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของรัฐสภาอันเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและสมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่น และเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา ถนนอุทองใน แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำเลยเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ นับโทษจำเลยต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่ขอให้นับโทษต่อ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ เป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ ลงโทษจำคุกกระทงละ ๑ ปี คำเบิกความของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกกระทงละ ๘ เดือน รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๑๖ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำความผิดใดๆ มาก่อน ก็ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอกการลงโทษแก่จำเลย ส่วนที่โจทก์มีคำขอให้นับโทษคดีนี้ต่อจากโทษของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้นั้น เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลยังมิได้มีคำพิพากษา คำขอส่วนนี้จึงให้ยก

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประกอบรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และอุทธรณ์ของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า จำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข จ.๖๔ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่อประธานรัฐสภา โดยเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา รวม ๓ ฉบับ ประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติ ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ขณะเกิดเหตุ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ ครั้นเวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในมาตรา ๙ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ต่อมาวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ จำเลยเข้าร่วมประชุมด้วย ครั้นเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ตามรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๕๙ ถึง จ.๖๒ การประชุมรัฐสภาพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นวาระที่สองทั้งสามร่าง แต่ก่อนถึงกำหนดประชุมเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ วาระที่สาม สมาชิกรัฐสภายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ๔ คำร้อง ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาและมีคำวินิจฉัยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับคดีนี้ว่า วิธีการในการแสดงตนและลงมติในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน แต่จาก

พยานหลักฐานในการไต่สวนชี้ให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑๖๒ (จำเลย) เป็นสมาชิกรัฐสภาได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนคราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องอ่านบัตรและกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้ง รับฟังได้ว่ามีสมาชิกรัฐสภาหลายรายมิได้มาออกเสียงลงมติในที่ประชุมรัฐสภาในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ (ฉบับที่หนึ่ง) แต่มอบให้สมาชิกรัฐสภาบางรายใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และขัดต่อข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ เอกสารหมาย จ.๒๓ ส่วนที่มีผู้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องเรียนสมาชิกรัฐสภา ๓๑๒ คน ตามเอกสารหมาย จ.๒๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙ ว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดทางอาญา ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๓/๑ โจทก์จึงฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกมีว่า โจทก์มีอำนาจยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยไว้พิจารณา เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ มิได้บัญญัติให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรงโดยไม่ผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากอัยการสูงสุดก่อน และอัยการสูงสุดเท่านั้นที่จะมีอำนาจในการยื่นคำร้อง ที่ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้และได้วินิจฉัยคำร้อง ตามคำวินิจฉัยของศาล

รัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องเอาความเห็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการไต่สวน ทำให้การไต่สวนไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกันนั้น เห็นว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะเรื่องกระบวนการตราพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญเท่านั้น ไม่มีประเด็นเรื่องความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลใด การที่บุคคลใดจะต้องรับโทษหรือไม่อย่างไร เป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการเป็นคดีอาญาอีกส่วนหนึ่งตามบทกฎหมาย กระบวนพิจารณาพิพากษาคดีอาญามีความแตกต่างจากการพิจารณาและวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญา คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีอำนาจหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงตามความจริงที่เกิดขึ้น แล้วมีความเห็นหรือคำวินิจฉัยได้เองไม่ว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนพยานหลักฐานในคดีนั้นนอกเหนือไปจากที่ปรากฏในคดีของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว และจำเลยย่อมมีสิทธิชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเสนอพยานหลักฐานประกอบการชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ส่วนคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการไต่สวนข้อเท็จจริงเท่านั้น เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่แล้ว แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ชี้มูลความผิดไปโดยอาศัยเหตุที่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการแจ้งข้อกล่าวหา ๒ ครั้ง จำเลยได้รับแจ้งข้อกล่าวหาเพียงครั้งเดียวในครั้งแรก ตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา ฉบับลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ มีการแจ้งข้อกล่าวหาเรื่องการใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า ๑ เสียง ระบุวันกระทำความผิดวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยต่อสู้ว่าไม่มีวันเวลาและรายละเอียด ส่วนครั้งที่สองตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ระบุวันกระทำความผิดวันที่ ๑๐ และ ๑๑

กันยายน ๒๕๕๗ แต่จำเลยไม่เคยได้รับทราบ เป็นเหตุให้จำเลยไม่เข้าใจและผิดพลาดไม่ได้ยื่นคำชี้แจง และขาดโอกาสแสวงหาหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหา จำเลยทราบเมื่อมีการฟ้องเป็นคดีนี้ ทำให้ทราบว่า คำกล่าวหาในวันเดือนปีและเวลาตามฟ้อง การแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่สอง ตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหา เอกสารหมาย จ.๖๘ จึงมีชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง เป็นเพียงกำหนดรูปแบบการแจ้งข้อกล่าวหาให้จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา เพียงเพื่อให้ผู้ถูก กล่าวหาทราบว่าได้มีการไต่สวนในเรื่องใด และทราบว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิดเท่านั้น สารสำคัญอยู่ที่ว่ามีการแจ้งข้อกล่าวหาถูกต้องตามพยานหลักฐานแล้ว ซึ่งตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหา แก่จำเลยได้ระบุวันเดือนปีที่เกิดเหตุแล้ว ส่วนที่ไม่ได้กล่าวว่าเป็นเวลากลางวันก็เพราะได้ระบุโดย ละเอียดเป็นวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา กับวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาเอกสารหมาย จ.๖๘ จำเลยมีหนังสือขอเลื่อนการชี้แจงแก้ ข้อกล่าวหา โดยมีข้อความระบุว่าจำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหาและได้รับสำเนาข้อกล่าวหาของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วให้การปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา และมีความประสงค์จะทำหนังสือชี้แจงเป็น ลายลักษณ์อักษรต่อไป ต่อมาจำเลยมีหนังสือขอเลื่อนการชี้แจงข้อกล่าวหาอีกหลายครั้งตามเอกสาร หมาย จ.๗๒ ซึ่งในแต่ละครั้งอ้างถึงการแจ้งข้อกล่าวหาตามเอกสารหมาย จ.๖๘ ทั้งสิ้น และจำเลย ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน แสดงให้เห็น ว่าจำเลยรับทราบการแจ้งข้อกล่าวหาทั้งสองครั้งโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว อีกทั้งจำเลยได้เข้าร่วม ประชุมรัฐสภาในวันเกิดเหตุ ย่อมไม่มีเหตุที่จะเข้าใจผิดพลาดแต่อย่างใดและไม่ทำให้จำเลยขาดโอกาส แสดงพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหา โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยต่อไปมีว่า พยานหลักฐานของโจทก์รับฟัง ลงโทษจำเลยได้ หรือไม่ ได้ความจากนางสาวรังสิมา รอดรัศมี พยานโจทก์เบิกความประกอบภาพใน

คลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ คลิปที่ ๑ และที่ ๒ และ วจ.๙ คลิปที่ ๓ ยืนยันว่า เหตุการณ์ตามภาพใน
 คลิปดังกล่าวเป็นการประชุมร่วมกันของรัฐสภาที่มีการออกเสียงลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
 เกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา บุคคลในภาพคือจำเลยถือบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและ
 ลงคะแนนไว้ในมือจำนวนหนึ่งซึ่งมากกว่า ๒ ใบ และใช้บัตรดังกล่าวใส่เข้าออกในช่องอ่านบัตร พร้อม
 กดปุ่มบนเครื่องลงคะแนนต่อเนื่องกันทุกบัตร พยานเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาหลายสมัยและ
 รู้จักกันกับจำเลย อีกทั้งพยานได้ติดต่อสื่อสารกับผู้บันทึกภาพอยู่ตลอดในระหว่างบันทึกภาพ ในชั้น
 พิจารณาจำเลยเบิกความยอมรับว่า บุคคลในภาพจากคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ คลิปที่ ๒ และ วจ.๙
 คลิปที่ ๓ คือจำเลย ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คลิปวีดิทัศน์ดังกล่าวมีการตัดต่อจึงเป็นพยานหลักฐานที่ไม่
 สามารถรับฟังลงโทษจำเลยได้นั้น เห็นว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้
 ส่งแผ่นภาพและเสียงคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ วจ.๙ และ วจ.๑๑๔ ไปตรวจพิสูจน์ที่กองพิสูจน์
 หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามที่โจทก์จำเลยแถลงขอ ซึ่งพันตำรวจโทนิติ อินทุลักษณะ
 นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๑) กลุ่มงานตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง
 สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พยานโจทก์เบิกความประกอบรายงาน
 การตรวจพิสูจน์เอกสารหมายเลข ศ.๑ ว่า พยานเป็นผู้ตรวจพิสูจน์และทำรายงานผลการตรวจว่าไม่พบ
 ร่องรอยการตัดต่อเพิ่มข้อมูลภาพยนตร์ที่ตรวจในแผ่นภาพและเสียงซึ่งรวมถึงคลิปวีดิทัศน์หมายเลข
 วจ.๖ คลิปที่ ๒ และ วจ.๙ คลิปที่ ๓ ดังนั้น การตรวจพิสูจน์วัตถุพยานคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ และ
 วจ.๙ และรายงานการตรวจได้ทำตามหลักวิชาโดยผู้เชี่ยวชาญ มีน้ำหนักให้รับฟัง ส่วนคลิปวีดิทัศน์
 หมายเลข วจ.๒ คลิปที่ ๓ ซึ่งปรากฏภาพเพียงบางส่วนเป็นอย่างเดียวกันกับคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๙
 คลิปที่ ๓ แต่มีเสียงแตกต่างกันนั้น นายเกียรติศักดิ์ พุฒิพันธ์ พยานโจทก์ซึ่งเป็นพนักงาน
 เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการในการไต่สวนคดีนี้ก็เบิกความว่า ในชั้นไต่สวนได้รวบรวมคลิปมาจาก
 หลายแหล่ง ทั้งจากนักข่าว ทั้งศาลรัฐธรรมนูญและผู้กล่าวหา พยานยึดถือคลิปวีดิทัศน์หมายเลข

วจ.๖ คลิปที่ ๒ และ วจ.๙ คลิปที่ ๓ ที่ได้จากนางสาวรังสิมาเป็นหลักฐานใช้ในการกล่าวหาจำเลยคดีนี้ เนื่องจากมีเสียงประธานสภาพูดชัดเมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขที่ถอดจากเสียงจะสอดคล้องกัน จึงส่งไปตรวจพิสูจน์ที่กองพิสูจน์หลักฐานแล้วผลปรากฏว่าไม่มีการตัดต่อ ส่วนคลิปวิดีโอที่ศันหมาย วจ.๒ มีเสียงไม่ชัด อาจไม่สามารถถอดตัวเลขได้ตรง จึงไม่ได้ส่งไปตรวจพิสูจน์ และไม่ใช้คลิปที่ได้จากนางสาวรังสิมา เห็นว่า คลิปวิดีโอที่ศันหมาย วจ.๒ คลิปที่ ๓ ซึ่งปรากฏเสียงการอภิปรายของสมาชิกในเวลาอื่นที่มีใช้เหตุการณ์ในเวลาลงคะแนน และเวลาที่ระบุในคลิปไม่ตรงกับความจริงนั้น อาจมีการนำเสียงในเหตุการณ์อื่นมาใส่จนเป็นเหตุให้คลิปวิดีโอที่ศันหมายดังกล่าวปรากฏภาพบางส่วนและเสียงไม่สอดคล้องกับภาพเหตุการณ์ขณะลงคะแนนก็เป็นได้ ทำให้คลิปวิดีโอที่ศันหมาย วจ.๒ ไม่น่าเชื่อถือ กรณีจึงไม่อาจนำมารับฟังให้เป็นข้อพิพาทแก่คลิปวิดีโอที่ศันหมาย วจ.๖ และ วจ.๙ ที่ผ่านการตรวจพิสูจน์และให้ความเห็นโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งฟังได้ว่าถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงแล้วให้น้ำหนักน้อยลง ส่วนอุทธรณ์ของจำเลยที่ว่า ในคลิปวิดีโอที่ศันหมาย วจ.๖ คลิปที่ ๒ มีใช้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะที่มีการลงมติตามฟ้องข้อ ๒.๑ และในคลิปวิดีโอที่ศันหมาย วจ.๖ คลิปที่ ๑ และ วจ.๙ คลิปที่ ๓ มีใช้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะที่มีการลงมติตอบอภิปรายตามฟ้องข้อ ๒.๒ คลิปดังกล่าวมีการตัดต่อทั้งภาพและเสียง ในข้อนี้พยานโจทก์นางอัจฉรา จุ้ยนิยม ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานโสตทัศนูปกรณ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และนายเกียรติศักดิ์พนังงานไต่สวนเบิกความทำนองเดียวกันว่า เสียงที่ปรากฏในคลิปวิดีโอที่ศันหมาย วจ.๖ คลิปที่ ๒ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๕๙ แผ่นที่ ๓๐๖๘ และ ๓๐๖๙ ส่วนเสียงที่ปรากฏในคลิปวิดีโอที่ศันหมาย วจ.๙ คลิปที่ ๓ และ วจ.๖ คลิปที่ ๑ ก็ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๖๐ แผ่นที่ ๓๒๔๓ ถึง ๓๒๔๕ เห็นว่า นางอัจฉราซึ่งถือว่าเป็นพยานคนกลาง เบิกความยืนยันว่าเสียงที่ปรากฏในคลิปวิดีโอที่ศันหมาย วจ.๖ คลิปที่ ๒ และ วจ.๙ คลิปที่ ๓ ตรงกับข้อความรายงานการประชุมรัฐสภาซึ่งเป็นเอกสารที่เจ้าหน้าที่อื่นได้จัดทำขึ้นตามหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานในทางราชการ

ตั้งแต่ก่อนมีการกล่าวหาคดีนี้ และรายงานการประชุมดังกล่าวได้บันทึกถ้อยคำของผู้เข้าร่วมประชุมไว้แบบทุกถ้อยคำ เมื่อตรวจสอบกับเสียงที่ปรากฏในคลิปวิดีโอทัศนัยหมาย วจ.๖ คลิปที่ ๒ และ วจ.๙ คลิปที่ ๓ แล้วมีเนื้อความถูกต้องตรงกัน แม้นางสาวรังสิมาให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.และศาลรัฐธรรมนูญ แตกต่างจากที่เบิกความต่อศาลในชั้นไต่สวน ก็เป็นเพียงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับบุคคลผู้ถ่ายบันทึกภาพและเสียงในขณะเกิดเหตุ กับการส่งมอบภาพและเสียงที่บันทึกดังกล่าวให้แก่นายอภิสิทธิ์ ซึ่งเป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยไม่ใช่สาระสำคัญ พยานหลักฐานจากการไต่สวนจึงมีความเชื่อมโยงกัน ทั้งเมื่อได้พิจารณาตุลิตดังกล่าวประกอบด้วยแล้ว เชื่อว่า คลิปวิดีโอทัศนัยหมาย วจ.๖ คลิปที่ ๒ เป็นภาพเหตุการณ์ลงคะแนนระหว่างที่มีการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ตามฟ้องข้อ ๒.๑ ส่วนคลิปวิดีโอทัศนัยหมาย วจ.๙ คลิปที่ ๓ เป็นภาพเหตุการณ์ลงมติปิดอภิปรายที่มีการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ตามฟ้องข้อ ๒.๒ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนทั้งพยานบุคคลและคลิปวิดีโอทัศนัยดังกล่าวรับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่า ขณะเกิดเหตุมีการออกเสียงลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา จำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและสมาชิกรายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่นตามฟ้อง ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาลงโทษจำเลยนั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการสุดท้ายว่า มีเหตุให้ลงโทษสถานเบา รอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษ หรือไม่ เห็นว่า พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง โทษที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกำหนดมาโดยไม่รอกการลงโทษ หรือรอกการ

(อม.๕๐)

- ๑๒ -

กำหนดโทษนั้นเหมาะสมแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น
วินิจฉัยยืน.

นางวยุรี วัฒนวรลักษณ์

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๒/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๑๐/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายนิรุต ท่องธิดาช	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์ คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์ วันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องและแก้ไขฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร สังกัดพรรคเพื่อไทย เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในการใช้อำนาจอธิปไตย มีหน้าที่ในการออกกฎหมายนับแต่การเสนอร่างกฎหมาย การพิจารณาร่างกฎหมายไป

จนถึงการตรากฎหมายมาบังคับใช้แก่ประชาชน และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดให้รัฐสภาซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องประชุมร่วมกัน จำเลยในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นสมาชิกรัฐสภาจึงมีอำนาจหน้าที่ต้องเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยจำเลยย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓๗ ประกอบข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา วาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ จำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนน ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและของสมาชิกรัฐสภารายอื่น มาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลย และแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น โดยเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนหมุนเวียนใส่ในเครื่องลงคะแนน และกดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงคะแนน และเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ จำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและของสมาชิกรัฐสภารายอื่นมาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลย และแสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น โดยเสียบบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนหมุนเวียนใส่ในเครื่องลงคะแนน และกดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงคะแนน อันเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งของตนโดยมิชอบ ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ ว่า การกระทำของจำเลยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ

พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีชอบ จำเลยเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ นับโทษจำเลยต่อจากโทษจำคุกในคดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๒๓/๑ เป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ จำคุกกระทงละ ๑ ปี คำเบิกความของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกกระทงละ ๘ เดือน รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๑๖ เดือน ส่วนที่โจทก์มีคำขอให้นับโทษในคดีนี้ต่อจากโทษของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลยังมีคำพิพากษา คำขอส่วนนี้จึงให้ยก

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ของจำเลย ประกอบรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และพยานหลักฐานตามทางไต่สวนแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า จำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาได้ร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่อประธานรัฐสภา
โดยเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา รวม ๓ ฉบับ ฉบับที่หนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดย
กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง (ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ..) พุทธศักราช (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗
มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔))
ฉบับที่สอง แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ และฉบับที่สาม แก้ไขเพิ่มเติม
เกี่ยวกับขั้นตอนการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ การยุบพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรค
การเมือง ตามมาตรา ๖๘ และมาตรา ๒๓๗ ซึ่งประธานรัฐสภาได้ส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญ บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา
พิจารณาและลงมติ จำเลยมีหน้าที่ต้องเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภา กับสมาชิกรัฐสภาอื่น สำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ออกบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนให้แก่สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร ๓ ประเภท ประกอบด้วย (๑) บัตรลงคะแนน (บัตรจริง) ซึ่งมีรูปสมาชิกปรากฏอยู่ด้านหน้า
ของบัตร และมีข้อมูลชื่อ ชื่อสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด สมาชิกเป็นผู้เก็บรักษาเอง (๒)
บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนสำรอง ซึ่งไม่มีรูปสมาชิกปรากฏอยู่ด้านหน้าของบัตร แต่มี
รหัสและข้อมูลอื่นเช่นเดียวกับบัตรจริง และ (๓) บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนพิเศษ (SP)
ซึ่งบัตรสองประเภทหลังนี้ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม เป็นผู้เก็บรักษา สมาชิกที่ไม่ได้นำ
บัตรจริงมาสามารถขอยืมบัตรสำรองไปใช้ในวันนั้น หากไม่มีทั้งบัตรจริงและบัตรสำรองก็ขอยืมบัตร
พิเศษจากเจ้าหน้าที่สำนักการประชุมเพื่อใช้ลงคะแนนได้ โดยสมาชิกจะต้องลงลายมือชื่อขอยืมใช้บัตร
ลงคะแนนสำรอง โดยกรอกข้อมูลสมาชิกประกอบด้วย ชื่อ ชื่อสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด

เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบการลงคะแนนของสมาชิก ขั้นตอนการลงคะแนนเริ่มจากประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกแสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุมก่อน สมาชิกจะกดปุ่มแสดงตน หลังจากนั้นประธานในที่ประชุมจะแจ้งปิดการแสดงตน ระบบคอมพิวเตอร์จะประมวลผลการแสดงตนต่อที่ประชุม เมื่อมีการแสดงตนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ประธานในที่ประชุมจะแจ้งให้สมาชิกลงคะแนน ซึ่งจะมีการเปิดฟังก์ชันการลงคะแนน เมื่อมีการเสียบบัตรแล้วก็ต้องกดปุ่มลงคะแนนเพื่อแสดงว่า เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรืองดออกเสียง เครื่องลงคะแนนแต่ละเครื่องสามารถใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนของสมาชิกคนใดก็ได้และจำนวนเท่าใดก็ได้ เป็นเหตุให้สามารถใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนของสมาชิกจำนวนหลายใบในเครื่องลงคะแนนเครื่องเดียวกันได้ หากสมาชิกใช้ทั้งบัตรจริงและบัตรสำรองของตนต่อเนื่องกันระบบจะบันทึกผลการลงคะแนนเฉพาะบัตรที่ใช้ครั้งแรกเท่านั้น เพราะบัตรจริงและบัตรสำรองมีรหัสและข้อมูลเหมือนกันทุกประการ ระบบการลงคะแนนจะบันทึกข้อมูลจากฐานข้อมูลแล้วแสดงผลในรายงานการออกเสียงลงคะแนนเฉพาะชื่อ ชื่อสกุล เลขที่สมาชิก พรรคที่สังกัด แต่ระบบการลงคะแนนไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าสมาชิกเสียบบัตรลงคะแนนที่เครื่องลงคะแนนเครื่องใดในห้องประชุม ในการขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้มีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ เริ่มการประชุมวาระที่สองตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป ขณะเกิดเหตุวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ ครั้นเวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๙ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ต่อมาวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข

เพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เรื่องให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีสมาชิกภาพอยู่ในวันที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับยังคงมีสมาชิกภาพและปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาต่อไป โดยจำเลยเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภา เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมได้ขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ ตามที่มีสมาชิกรัฐสภาอื่นได้เสนอญัตติขอปิดการอภิปรายตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จำเลยแสดงตนและลงคะแนนทั้งสองครั้งดังกล่าวด้วย ตามรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาและบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกรัฐสภาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เอกสารหมายเลข จ.๕๙ ถึง จ.๖๒ การประชุมรัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมได้เสร็จสิ้นวาระที่สองทั้งสามร่างเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๖ แต่ก่อนถึงกำหนดประชุมเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมวาระที่สาม ในวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖ ได้มีสมาชิกรัฐสภาไปยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ๔ คำร้อง ศาลรัฐธรรมนูญรับไว้พิจารณา นอกจากนี้ยังมีสมาชิกรัฐสภา คือ นายวันชัย สอนศิริ กับพวก ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ตรวจสอบเกี่ยวกับการกระทำของสมาชิกรัฐสภาจำนวน ๓๐๘ คน ว่าเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่หรือไม่ ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๕ การประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้พิจารณาวาระที่สามในวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖ แล้วมีมติเห็นชอบในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสามฉบับซึ่งผ่านรัฐสภาแล้วไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป ต่อมานายวันชัยยื่นคำร้องเพิ่มเติมกล่าวหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาที่ลงมติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญจำนวน ๓๕๘ คน ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๖ ถึง จ.๑๘ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๖ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิวัฒน์ชัย กุลมาตย์ พันโทรัฐเขต แจ้งจำรัส และคณะร่วมกันยื่น คำกล่าวหาคณะบุคคลสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคเพื่อไทย (ไม่ระบุชื่อ) ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเสีย

บัตรลงคะแนนแทนกัน ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๙ และ จ.๒๐ ศาลรัฐธรรมนูญได้สวนแล้วมีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ว่า การดำเนินการพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของผู้ถูกร้องทั้งหมดเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม มาตรา ๒๙๑(๑) (๒) และ (๔) และมาตรา ๓ วรรคสอง โดยให้เหตุผลประการหนึ่งว่า วิธีการในการแสดงตนและลงมติในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน แต่จากพยานหลักฐานในการได้สวนชี้ให้เห็นว่าผู้ถูกร้องที่ ๑๖๒ (จำเลย) ซึ่งเป็นสมาชิกรัฐสภาได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนคราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องลงคะแนนและกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้งรับฟังได้ว่ามีสมาชิกรัฐสภาหลายรายมิได้มาออกเสียงลงมติในที่ประชุมรัฐสภาในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับดังกล่าว แต่ได้มอบให้สมาชิกรัฐสภาบางรายใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และขัดต่อข้อบังคับการประชุมรัฐสภา มีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศไทยโดยวิธีการซึ่งไม่ได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ เอกสารหมายเลข จ.๒๓ หลังจากนั้นก็มีผู้ร้องเรียนสมาชิกวุฒิสภา ๓๑๒ คน ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. อีกคำร้องหนึ่ง ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ไต่สวนข้อเท็จจริงและต่อมามีมติว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดทางอาญาฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้

อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติ หรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๓/๑

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลย เป็นคดีนี้หรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์ว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องเกี่ยวกับการกระทำของ จำเลยไว้พิจารณาเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ มิได้ บัญญัติให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง โดยไม่ผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากอัยการ สูงสุดก่อน และอัยการสูงสุดเท่านั้นมีอำนาจยื่นคำร้อง การที่ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องคดีนี้ไว้พิจารณา จนมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้การไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยต่อศาลฎีกาแผนก คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองไม่มีอำนาจวินิจฉัยนั้น เห็นว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดี นี้เป็นการวินิจฉัยถึงกระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยไม่ได้ วินิจฉัยเรื่องความรับผิดทางอาญาของบุคคลใด และคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นเพียง ข้อเท็จจริงส่วนหนึ่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้ประกอบการไต่สวนถึงการกระทำของจำเลยที่ ถูกกล่าวหาว่าใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนของสมาชิกวุฒิสภาคนอื่นทำการแสดงตน และลงคะแนน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริง โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้และ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจวินิจฉัย อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟัง ไม่ขึ้น

ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า การแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยครั้งที่สองเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากในชั้นแจ้งข้อกล่าวหามีการแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยทราบ ๒ ครั้ง ครั้งแรกตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาบับลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ จำเลยรับทราบข้อกล่าวหาและต่อสู้ว่า ไม่มีวันเวลาและรายละเอียดตามฟ้อง และครั้งที่สองตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ มีการแจ้งการกระทำความผิดของจำเลย ๒ วัน วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ และวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ปรากฏเวลาขณะกระทำชัดเจน แต่จำเลยไม่ได้รับทราบข้อกล่าวหา และไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา จำเลยจึงหลงผิดต่อสู้ และขาดโอกาสในการแสวงหาพยานหลักฐานนั้น เห็นว่า จำเลยไม่เคยกล่าวอ้างมาก่อนว่า จำเลยไม่ทราบการแจ้งข้อกล่าวหาวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ การที่จำเลยเพิกข้ออ้างดังกล่าวขึ้นกล่าวอ้างในชั้นอุทธรณ์ จึงเป็นข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.๒๕๖๐ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ จึงไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปมีว่า พยานหลักฐานตามทางไต่สวนรับฟังได้หรือไม่ว่าจำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยจำเลยอุทธรณ์ว่า พยานหลักฐานของโจทก์ตามวัตถุพยานคลิป์วิดีโอที่หมาย วจ.๖ และ วจ.๙ เป็นภาพของการประชุมร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดอื่น ไม่น่ารับฟัง และคำให้การของนางสาวรังสิมา รอดรัศมี ตั้งแต่ให้การต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้การขึ้นไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีการเปลี่ยนแปลงในข้อเท็จจริงเดียวกัน และขัดแย้งกับพยานปากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่อยู่ในเหตุการณ์เดียวกัน จึง

ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังนั้น เห็นว่า ทางใต้สวนได้ความจากนางสาวรังสิมาให้ถ้อยคำยืนยันประกอบ
 คลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ รายการที่ ๑ และที่ ๒ คลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๙ รายการที่ ๓ ว่าบุคคลใน
 ภาพเคลื่อนไหวคือจำเลย ชั้นใต้สวนจำเลยดูภาพจากคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ รายการที่ ๒ และหมาย
 วจ.๙ รายการที่ ๓ แล้วเบิกความรับว่าบุคคลในภาพเคลื่อนไหวตามคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ รายการ
 ที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นจำเลย เจื่อมกับคำเบิกความพยานโจทก์ปากนางสาวรังสิมา
 ประกอบกับในชั้นใต้สวนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งคลิปวีดิทัศน์หมายเลข
 วจ.๖ วจ.๙ และ จ.๑๑๔ ไปตรวจพิสูจน์ตามคำแถลงของโจทก์และจำเลย โดยมีพันตำรวจโทนิติ
 อินทุลักษณะ นักวิทยาศาสตร์(สบ.๑) กลุ่มงานตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ กองพิสูจน์
 หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ถ้อยคำประกอบรายงานการตรวจพิสูจน์ตามเอกสารหมาย
 ศ.๑ ยืนยันผลการตรวจพิสูจน์ว่า ไม่พบร่องรอยการตัดต่อของคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ รายการที่ ๒
 และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ และยังมีนางอัจฉรา จุ้ยนิยม เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบโสตทัศนูปกรณ์
 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้ถ้อยคำยืนยันว่า เสียงที่ปรากฏในคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖
 รายการที่ ๒ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาตามเอกสารหมาย จ.๕๙ แผ่นที่
 ๓๐๖๘ และแผ่นที่ ๓๐๖๙ ส่วนเสียงที่ปรากฏในคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๙ รายการที่ ๓ และหมาย วจ.๖
 รายการที่ ๑ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาตามเอกสารหมาย จ.๖๐ แผ่นที่
 ๓๒๔๓ ถึงแผ่นที่ ๓๒๔๕ เป็นเวลาเดียวกันกับที่มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่าง
 รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ตามฟอง
 พยานหลักฐานตามทางใต้สวนล้วนสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ทำให้เชื่อได้ว่าคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖
 รายการที่ ๒ เป็นภาพเหตุการณ์การลงคะแนนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มา
 ของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ส่วนคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๙ รายการ

ที่ ๓ เป็นภาพเหตุการณ์การลงคะแนนปิดอภิปรายการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ โดยมีภาพจำเอยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนของจำเอยและของสมาชิกรัฐสภารายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบต่อเนื่องกันเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่น ที่จำเอยกล่าวอ้างว่า วัตถุประสงค์หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นภาพการประชุมร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดอื่นที่ถูกนำมาตัดต่อ ไม่น่าเชื่อถือนั้น เป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง แม้พยานปากนางสาวรังสิมาให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และศาลรัฐธรรมนูญ แตกต่างจากถ้อยคำในชั้นไต่สวนไปบ้าง ก็เป็นเพียงข้อแตกต่างเกี่ยวกับบุคคลผู้ถ่ายภาพเคลื่อนไหวในขณะที่เกิดเหตุ และการส่งมอบภาพเคลื่อนไหวให้แก่ นายอภิสิทธิ์ ซึ่งเป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อย มิใช่สาระสำคัญ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนจึงรับฟังได้ว่า จำเอยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนของจำเอยและของสมาชิกรัฐสภารายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทน ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ อันเป็นการละเมิดหลักการขั้นพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ใช้บังคับขณะเกิดเหตุ ทั้งเป็นการขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนไว้ตามมาตรา ๑๒๓ และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม การกระทำของจำเอยจึงมีเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ที่ตามบทนิยามของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๔ เป็นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชน

ชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกวุฒิสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นความผิดตามฟ้อง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการสุดท้ายมีว่า มีเหตุให้ลงโทษสถานเบา รอการลงโทษ หรือรอการกำหนดโทษให้แก่จำเลยหรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยไม่เคยมีประวัติในการกระทำความผิดมาก่อน เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี ประกอบอาชีพสุจริต เคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสกลนคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ภายหลังเกิดเหตุไม่มีบุคคลใดกล่าวอ้างว่าจำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนไปใช้แสดงตนและลงคะแนนแทนนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ พฤติการณ์การกระทำความผิดของจำเลยเป็นเรื่องร้ายแรง ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ดุลพินิจวางโทษจำคุกกระหนาบ ๑ ปี ก่อนลดโทษให้หนึ่งในสามนั้น เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ไม่มีเหตุที่จะรอการกำหนดโทษ หรือลงโทษสถานเบา หรือรอการลงโทษ ให้แก่จำเลย อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

จึงเห็นสมควรพิพากษายืน

นายเกษิตศ มงคลศิริภัทรา

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๒/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๑๐/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายนิรศร ทองธีราช	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์ คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องและแก้ไขฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร สังกัดพรรคเพื่อไทย จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญ

(ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...) พุทธศักราช ... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔) ต่อประธานรัฐสภา ประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบรรจุเข้าวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่ง วาระที่สอง และวาระที่สาม ในระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖ ต่อเนื่องกันตามลำดับ จำเลยกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาจากสมาชิกวุฒิสภาใน มาตรา ๙ กรณีห้ามมิให้จับกุมคุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวนใน ระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือ ประกาศให้มีการออกเสียงประชามติมีผลใช้บังคับ ในวันดังกล่าว เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในมาตรา ๙ และเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของ สมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เรื่องให้สมาชิกวุฒิสภาที่มีสมาชิกภาพอยู่ในวันที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับ ยังคงมีสมาชิกภาพและปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาต่อไป ในวันดังกล่าวเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ ตามที่มีสมาชิกรัฐสภาอื่น เสนอญัตติขอปิดการอภิปรายตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จำเลยเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภา ทั้ง ๕ วันดังกล่าว จำเลยใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งของตนโดยมิชอบ นำบัตรประจำตัวที่ใช้ลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและของสมาชิกรัฐสภา

รายอื่นจำนวนหลายใบอัน เกินกว่าจำนวนบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ที่จำเลยและสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งจะมี และใช้ได้เพียงคนละ ๑ ใบ คนละ ๑ เสียง มาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลยและออกเสียงแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น โดยเสียบบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ ดังกล่าวหมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องออกเสียงลงคะแนน และกดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงคะแนน คราวละหลายใบในการออกเสียงลงคะแนนในคราวเดียวกัน และจำเลยออกเสียงลงคะแนนในวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๖ ให้ปิดการอภิปราย อันเป็นการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเกินกว่า ๑ เสียง ในการลงคะแนนมติในแต่ละครั้ง การกระทำของจำเลยทั้งสองครั้งเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกรัฐสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือการครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่กำหนดให้สมาชิกคนหนึ่งมีเพียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน การกระทำของจำเลยมีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือนขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมีอาชญากรรม มติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จนกระทั่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ ว่าการกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีขอบ การพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติ หน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่ง หรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและ เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม กระบวนการแก้ไข เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของ รัฐสภาอันเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและสมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่น และ เป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำเลยเป็น บุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ ขอให้ลงโทษตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ นับโทษจำเลยต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญา หมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ เป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทง ความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๑ องค์กรคณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากให้ลงโทษจำคุก กระทงละ ๑ ปี คำเบิกความของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๗๘ คงจำคุกกระทงละ ๘ เดือน รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๑๖ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำ ความผิดมาก่อน ก็ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอกการลงโทษแก่จำเลย ส่วนที่โจทก์มีคำขอให้นับโทษคดีนี้ต่อ

จากโทษของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนั้น เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลยังมิได้มีคำพิพากษา คำขอส่วนนี้จึงให้ยก

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ของจำเลย พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.และคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปทั่วประเทศ จำเลยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร สังกัดพรรคเพื่อไทย ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข จ.๖๔ จำเลยจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อมาวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่อประธานรัฐสภา โดยเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา รวม ๓ ฉบับ ฉบับละเรื่อง ฉบับที่หนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง (ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...) พุทธศักราช... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔) ฉบับที่สอง แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ และฉบับที่สาม แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับขั้นตอนการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ การยุบพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๘ และมาตรา ๒๓๗ ประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ต่อมาเริ่มประชุมวาระที่สอง ตั้งแต่

วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป ขณะเกิดเหตุ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ กรณีห้ามมิให้จับกุมคุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวน ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาหรือประกาศให้มีการออกเสียงประชามติมีผลใช้บังคับ ครั้นเวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในมาตรา ๙ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ต่อมาวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เรื่องให้สมาชิกวุฒิสภามีสมาชิกภาพอยู่ในวันที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับยังคงมีสมาชิกภาพ และปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาต่อไป จำเลยเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้นเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมในขณะนั้น ขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ ตามที่มีสมาชิกรัฐสภาอื่นได้เสนอญัตติขอปิดการอภิปรายตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนทั้งสองครั้งดังกล่าวด้วย ตามรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเอกสาร หมายเลข จ.๕๙ ถึง จ.๖๒ ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ว่า วิธีการในการแสดงตนและลงมติในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน แต่จากพยานหลักฐานในการไต่สวนชี้ให้เห็นว่า ผู้ถูกร้อง ที่ ๑๖๒ (จำเลย) เป็นสมาชิกรัฐสภาได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนคราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องอ่านบัตรและกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้ง รับฟังได้ว่า มีสมาชิกรัฐสภาหลายรายมิได้มาออกเสียงลงมติใน

ที่ประชุมรัฐสภาในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญฉบับนี้ (ฉบับที่หนึ่ง) แต่มอบให้สมาชิก
รัฐสภาบางรายใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญขัดต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และขัดต่อข้อบังคับการประชุมรัฐสภา
ประเด็นที่สอง การแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ
ที่...) พุทธศักราช... มีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ
มิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖
ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดทางอาญา
ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่
ตนมิได้มีตำแหน่ง หรือหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือ
ผู้อื่น และฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจ
ในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้น
การปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๗/๑ แล้วส่งความเห็นไปยังโจทก์ เพื่อฟ้องคดีต่อ
ศาลนี้

คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้อง
หรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการ
ไต่สวน ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยไว้พิจารณาโดยมิชอบ เนื่องจาก
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ มิได้บัญญัติให้
ศาลรัฐธรรมนูญรับพิจารณาคดีได้โดยตรงโดยไม่ผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากอัยการสูงสุดก่อน
และอัยการสูงสุดเท่านั้นที่จะมีอำนาจในการยื่นคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ คำวินิจฉัยของศาล

รัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันทำให้การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แก่จำเลยก็ไม่ชอบเนื่องจากแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยทราบถึงวันกระทำความผิดของจำเลยเพียงวันเดียวทำให้จำเลยไม่ทราบถึงวัน เวลาและสถานที่กระทำความผิดที่แน่ชัดนั้น เห็นว่า คดีนี้เป็นคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ บัญญัติว่า บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะ กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ การที่บุคคลใดจะต้องรับโทษ อย่างไรหรือไม่ ต้อง พิจารณาไปตามกระบวนการพิจารณาความอาญาซึ่งมีความแตกต่างจากการพิจารณาและวินิจฉัยคดีของ ศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ เพียงวินิจฉัยไว้เฉพาะ ความสมบูรณ์ถูกต้องของกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญเท่านั้น ไม่เกี่ยวข้องกับความรับผิดทางอาญาของบุคคลใด นอกจากนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อค้นหาความจริงมาพิจารณาประกอบข้อกล่าวหา และก่อนที่จะมีความเห็นหรือ คำวินิจฉัยได้สอบปากคำพยานบุคคลหลายปาก จำเลยเองก็ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเสนอ พยานหลักฐานประกอบต่อคณะกรรมการป.ป.ช. ด้วย ความเห็นในการฟ้องคดีนี้ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ได้ยึดคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวเป็นหลักอย่างเดียวเท่านั้น แต่เป็นเพียง ส่วนหนึ่งของการไต่สวนข้อเท็จจริง ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์เรื่องการแจ้งข้อกล่าวหาไม่ชอบนั้น ก็ปรากฏ ว่า จำเลยได้มีหนังสือขอเลื่อนการชี้แจงข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยได้มีการระบุอ้างถึงบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ตาม เอกสารหมาย จ.๗๒ แล้ว เมื่อพิจารณบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาฉบับดังกล่าว ตามเอกสารหมาย จ.๖๘ ก็ปรากฏว่า วันที่และเวลาการกระทำความผิดได้มีระบุไว้อย่างชัดเจน ประกอบกับ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา

๔๗ พรรคหนึ่ง กำหนดให้การแจ้งข้อกล่าวหาเพียงเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบพร้อมเวลาอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาแสวงหาพยานหลักฐานมาชี้แจงได้เท่านั้น ไม่ได้กำหนดแบบว่าจะต้องลงรายละเอียดอย่างไร การที่จำเลยอ้างว่าไม่ได้รับทราบข้อกล่าวหาตามบันทึกดังกล่าวแล้วขาดโอกาสแสดงพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหาอันทำให้การแจ้งข้อกล่าวหานี้เสียไป จึงเป็นการกล่าวอ้างโดยเลื่อนลอย อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำผิดตามคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า วรรคต้นหมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ ซึ่งตรงกับวรรคต้นหมาย วจ.๒ รายการที่ ๒ รวมถึงวรรคต้นหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นวรรคต้นที่มีการถ่ายไว้ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดอื่น มิใช่ในการพิจารณาญัตติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามฟ้อง และคำให้การของนางสาวรังสิมารอดรค์มี ที่ได้ให้การต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และในชั้นไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เปลี่ยนไปมาในข้อเท็จจริงเดียวกัน และขัดแย้งกับพยานปากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พยานหลักฐานโจทก์จึงไม่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือไม่น่ารับฟังนั้น เห็นว่า ในชั้นไต่สวนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งวรรคต้นหมาย วจ.๖ วจ.๙ และจ.๑๑๔ ไปตรวจพิสูจน์ที่กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติตามคำแถลงของโจทก์และจำเลยแล้ว โดยมีพันตำรวจโทนิติ อินทุลักษณะ นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๑) กลุ่มงานตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ถ้อยคำประกอบรายงานการตรวจพิสูจน์เอกสารหมาย ศ.๑ ยืนยันผลการตรวจพิสูจน์ที่ไม่พบร่องรอยการตัดต่อของวรรคต้นหมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ และ วจ.๙ รายการที่ ๓ และยังมีนางอัจฉรา จุ้ยนิยม ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานโสตทัศนูปกรณ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้ถ้อยคำยืนยันว่า เสียงที่ปรากฏใน

วิดิทัศน์ วจ.๖ รายการที่ ๒ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาเอกสารหมายเลข ๕๙ แผ่นที่ ๓๐๖๘ และ ๓๐๖๙ ส่วนเสียงที่ปรากฏในวิดิทัศน์ วจ.๙ รายการที่ ๓ และวจ.๖ รายการที่ ๑ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาเอกสารหมายเลข ๖๐ แผ่นที่ ๓๒๔๓ ถึง ๓๒๔๕ ซึ่งเป็นเวลาเดียวกันกับที่มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาญัตติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ตามพ้อง นางสาวรังสีมา มาเบิกความประกอบวิดิทัศน์ที่ผ่านการตรวจพิสูจน์ดังกล่าวแล้วยืนยันว่าบุคคลในภาพเคลื่อนไหวคือ จำเลย สอดคล้องกับจำเลยเองได้ดูภาพจากวิดิทัศน์วัตถุพยานดังกล่าวแล้วเบิกความรับว่า บุคคลในภาพเคลื่อนไหวตามวิดิทัศน์นั้นคือจำเลย การที่จำเลยกล่าวอ้างเรื่องมีการติดต่อโดยอ้างเรื่องความผิดปกติของเสียงในวิดิทัศน์นั้นโดยก็ไม่มีหลักฐานใด ๆ ที่มีน้ำหนักมาสนับสนุน ส่วนที่ว่าพยานปากนางรังสีมาให้ถ้อยคำในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.แตกต่างจากที่ให้การไว้ในชั้นศาลในเรื่องบุคคลผู้ถ่ายภาพวิดิทัศน์ในขณะเกิดเหตุ และการส่งมอบภาพวิดิทัศน์ดังกล่าวให้แก่นายอภิสิทธิ์นั้นก็เป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยไม่เป็นสาระสำคัญ ข้อสำคัญอยู่ที่จำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและสมาชิกรายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่นสามารถถูกบันทึกไว้ได้จริงหรือไม่ แม้วิดิทัศน์หมายเลข วจ.๒ รายการที่ ๓ ซึ่งปรากฏภาพบางส่วนอย่างเดียวกับวิดิทัศน์หมายเลข วจ.๙ รายการที่ ๓ มีเสียงแตกต่างกันและเป็นการแอบถ่ายก็ตาม แต่ไม่ทำให้พยานหลักฐานที่ถูกตรวจพิสูจน์แล้วไม่พบบรรณการติดต่อนั้น ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังหรือมีน้ำหนักน้อยลงแต่อย่างใด เมื่อพิจารณาวิดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ รายการที่ ๒ ซึ่งเป็นภาพเหตุการณ์ลงคะแนนระหว่างที่มีการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ตามพ้องข้อ ๒.๑ และวิดิทัศน์หมายเลข วจ.๙ รายการที่ ๓ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ลงมติปิดอภิปรายที่มีการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของ

สมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ตามฟ้องข้อ ๒.๒ ปรากฏภาพจำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์เสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบ ดังนี้ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนจึงรับฟังได้เช่นเดียวกับที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า จำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและสมาชิกรายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่น ในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามฟ้อง การกระทำความผิดกล่าวของจำเลยจึงเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ ซึ่งใช้บังคับขณะเกิดเหตุ ทั้งเป็นการขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนไว้ตามมาตรา ๑๒๓ และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม อันแสดงให้เห็นถึงเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ และมีเจตนาพิเศษเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยและฝ่ายนิติบัญญัติ หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นความผิดตามฟ้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับขณะมีการกระทำตามฟ้อง ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยมานั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยในส่วนนี้ฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการสุดท้ายว่า มีเหตุที่จะลงโทษสถานเบา รอกการกำหนดโทษ และรอกการลงโทษหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยไม่เคยมีประวัติในการกระทำความผิดมาก่อน เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีเป็นคนดี ประกอบอาชีพสุจริต เคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสกลนคร สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ภายหลังเกิดเหตุไม่มีบุคคล

ใดกล่าวอ้างว่าตนเป็นผู้เสียหายว่าจำเลยนำบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้แทนตนนั้น เห็นว่า การกระทำของจำเลยเป็นพฤติกรรมร้ายแรง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ใช้ดุลยพินิจวางโทษจำคุกกระหนละ ๑ ปี ก่อนลดโทษนั้น เหมาะสมแก่พฤติกรรมแห่งคดีแล้วและไม่มี เหตุที่จะรอกำหนดโทษหรือรอลงโทษ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

จึงวินิจฉัยยืน.

นายจักรกฤษณ์ อนันต์สุชาติกุล

มาตรา ๑๗๒ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ นับโทษจำคุกจำเลยต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ เป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ องค์กรผู้พิพากษาเสียงข้างมากให้ลงโทษจำคุกกระทงละ ๑ ปี คำเบิกความของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกกระทงละ ๘ เดือน รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๑๖ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องราวร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำความผิดใด ๆ มาก่อนก็ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอกการลงโทษแก่จำเลย ส่วนที่โจทก์มีคำขอให้นับโทษในคดีนี้ต่อจากโทษของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ นั้น เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลยังมิได้มีคำพิพากษา คำขอส่วนนี้จึงให้ยก

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การจำเลย พยานหลักฐานตามทางไต่สวน อุทธรณ์ของจำเลย และรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้แย้งในชั้นอุทธรณ์รับฟังเป็นยุติว่า จำเลยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร สังกัดพรรคเพื่อไทย ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข จ.๖๔ จำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อมาวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาได้ร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่อประธานรัฐสภา โดยเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา รวม ๓ ฉบับ ฉบับละเรื่อง ฉบับที่หนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง (ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔)) ฉบับที่สอง แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ และฉบับที่สาม แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับขั้นตอนการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ การยุบพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๘ และมาตรา ๒๓๗ ซึ่งประธานรัฐสภาได้ส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา พิจารณาและลงมติ โดยจำเลยมีหน้าที่ต้องเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภา กับสมาชิกรัฐสภาอื่น และจำเลยในฐานะสมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ออกบัตรลงคะแนนให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๓ ประเภท ประกอบด้วย (๑) บัตรลงคะแนน (บัตรจริง) ซึ่งมีรูปสมาชิกปรากฏอยู่ด้านหน้าของบัตร และมีข้อมูลชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด สมาชิกเป็นผู้เก็บรักษาเอง (๒) บัตรลงคะแนนสำรอง ซึ่งไม่มีรูปสมาชิกปรากฏอยู่ด้านหน้าของบัตร แต่มีรหัสและข้อมูลอื่นเช่นเดียวกับบัตรจริง และ (๓) บัตรลงคะแนนพิเศษ (SP) ซึ่งบัตรทั้งสองประเภทหลังนี้ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม เป็นผู้เก็บรักษา สมาชิกที่ไม่ได้นำบัตรจริงมาสามารถขอยืมบัตรสำรองไปใช้ในวันนั้นได้ หากสมาชิกไม่มีทั้งบัตรจริง และบัตรสำรองก็ขอยืมบัตรพิเศษจากเจ้าหน้าที่สำนักการประชุมเพื่อใช้ลงคะแนนได้ โดยสมาชิก

จะต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มขอใช้บัตรลงคะแนนสำรอง และกรอกข้อมูลสมาชิกประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล เลขที่ประจำตัว และพรรคที่สังกัด เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบการลงคะแนนของสมาชิกให้สำนักการประชุมและตัวเลข ขั้นตอนการลงคะแนนเริ่มจากประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกแสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุมก่อน เจ้าหน้าที่กลุ่มงานโสตทัศนูปกรณ์ผู้รับผิดชอบดูแลระบบการลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์จะเปิดฟังก์ชันการลงคะแนน (ระบบการลงคะแนน) เมื่อระบบทำงานจะมีไฟกะพริบบนเครื่องอ่านบัตรพร้อมกันทั้ง ๕ ดวง สมาชิกจะกดปุ่มแสดงตน หลังจากนั้นประธานในที่ประชุมจะแจ้งปิดการแสดงตน เมื่อปิดฟังก์ชันการแสดงตนหรือสมาชิกดึงบัตรลงคะแนนออกไปที่กะพริบนั้นจะดับ จากนั้นระบบคอมพิวเตอร์จะประมวลผลแสดงผลการแสดงตนต่อที่ประชุม เมื่อมีการแสดงตนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ประธานในที่ประชุมจะแจ้งให้สมาชิกลงคะแนน ซึ่งจะมีการเปิดฟังก์ชันการลงคะแนน เมื่อมีการเสียบบัตรแล้วก็ต้องกดปุ่มแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนนเพื่อแสดงว่าเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรืองดออกเสียง เครื่องอ่านบัตรแต่ละเครื่องสามารถใช้บัตรลงคะแนนของสมาชิกคนใดก็ได้และจำนวนเท่าใดก็ได้ เป็นเหตุให้สามารถใช้บัตรลงคะแนนของสมาชิกจำนวนหลายใบใส่ลงในช่องเครื่องอ่านบัตรเครื่องเดียวกันได้ในช่วงระยะเวลาที่ยังไม่ปิดฟังก์ชัน แต่หากสมาชิกใช้ทั้งบัตรจริงและบัตรสำรองของตนต่อเนื่องกัน ระบบจะบันทึกผลการลงคะแนนเฉพาะบัตรที่ใช้ครั้งแรกเท่านั้น เพราะบัตรจริงและบัตรสำรองมีรหัสและข้อมูลเหมือนกันทุกประการ ระบบการลงคะแนนจะบันทึกข้อมูลจากฐานข้อมูลแล้วแสดงผลในรายงานการออกเสียงลงคะแนนเฉพาะชื่อ นามสกุล เลขที่สมาชิก พรรคที่สังกัด แต่ระบบการลงคะแนนไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าสมาชิกเสียบบัตรลงคะแนนที่เครื่องอ่านบัตรจุดใดของห้องประชุม ในการประชุมมีการถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภาไปยังสถานีโทรทัศน์ของรัฐสภา และกระจายสัญญาณภาพไปยังเครื่องโทรทัศน์ภายในรัฐสภา

โดยใช้กล้องถ่ายภาพจำนวน ๙ ตัว แต่จะมีการบันทึกภาพต่อเมื่อนำภาพจากกล้องนั้นมาถ่ายทอดสด ออกอากาศ โดยการบันทึกภาพจะไม่มีการจับภาพเจาะจงไปที่สมาชิกผู้หนึ่งผู้ใดในขณะลงคะแนนเสียงโดยเฉพาะ ในการขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้มีมติรับหลักการ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ต่อมาเริ่ม การประชุมวาระที่สอง ตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป ขณะเกิดเหตุ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา วาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ กรณีห้ามมิให้จับกุม คမ်းซัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวน ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาหรือประกาศให้มีการออกเสียงประชามติมีผลใช้บังคับ ครั้นเวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๙ จำเลยร่วมแสดงตน และลงคะแนนด้วย ต่อมาวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เรื่อง ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีสมาชิกภาพอยู่ในวันที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับยังคงมีสมาชิกภาพและปฏิบัติหน้าที่ วุฒิสภาต่อไป โดยจำเลยเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้นเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมในขณะนั้นได้ขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ ตามที่มีสมาชิก รัฐสภาอื่นได้เสนอญัตติขอปิดการอภิปรายตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนทั้งสองครั้งดังกล่าวด้วย ตามรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาและบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกรัฐสภาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๕๙ ถึง จ.๖๒

การประชุมรัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมได้เสร็จสิ้นวาระที่สองทั้งสามร่าง เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๖ แต่ก่อนถึงกำหนดประชุมเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม วาระที่สาม ในวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖ ได้มีสมาชิกรัฐสภาไปยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ๔ คำร้อง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญรับไว้พิจารณาและเรียกดังนี้ พลเอกสมเจตน์ บุญถนอม กับคณะ ผู้ร้องที่ ๑ นายวิรัตน์ กัลยาศิริ ผู้ร้องที่ ๒ นายสาย กังกเวคิน กับคณะ ผู้ร้องที่ ๓ และนายพีระพันธุ์ สาสีรัฐวิภาค กับคณะ ผู้ร้องที่ ๔ และเรียกประธานรัฐสภา ผู้ถูกร้องที่ ๑ รองประธานรัฐสภา ผู้ถูกร้องที่ ๒ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ผู้ถูกร้องที่ ๓ ถึงที่ ๓๑๒ โดยผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๖ ผู้ร้องที่ ๓ ยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖ และผู้ร้องที่ ๔ ยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๕ ถึง จ.๓๓ นอกจากนี้ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๖ นายวันชัย สอนศิริ กับคณะ คือ นายตวง อันทะไชย และนายประสาร มฤคพิทักษ์ ซึ่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไปยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ตรวจสอบเกี่ยวกับการกระทำของสมาชิกรัฐสภาจำนวน ๓๐๘ คน ว่าเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่หรือไม่ ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๕ การประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้พิจารณาวันที่สามในวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖ โดยมีมติเห็นชอบในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสามฉบับซึ่งผ่านรัฐสภาแล้วไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายต่อไป ต่อมานายวันชัยยื่นคำร้องเพิ่มเติมกล่าวหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาที่ลงมติเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญจำนวน ๓๕๘ คน ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๖ ถึง จ.๑๘ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๖ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิวัฒน์ชัย

กุลมาตย์ พันโทรัฐเขต แจ้งจำรัส และคณะ ร่วมกันยื่นคำกล่าวหาคณะบุคคลสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สังกัดพรรคเพื่อไทย (ไม่ระบุชื่อ) ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเลียบบัตร์ลงคะแนนแทนกัน ตามเอกสาร หมายเลข จ.๑๙ และ จ.๒๐ ศาลรัฐธรรมนูญได้สวนพยาน ๗ ปาก คือ พลเอกสมเจตน์ นายวิรัตน์ นางสาว รังสิมา รอดรัศมี นายนิพิฐภูมิ อินทรสมบัติ นายไพบุลย์ นิติตะวัน ซึ่งเป็นพยานผู้ร้อง และได้สวนพยาน ที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียกมาเองคือ นายสุวิจักขณ์ นาควัชรชัย ในฐานะเลขาธิการรัฐสภา และนาง อัจฉรา จุ้ยนิยม ในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบโสตทัศนูปกรณ์ของรัฐสภา และมีพยานหลักฐาน ประกอบการได้สวนคือ คลิปวิดีโอที่นางสาวรังสิมาอ้างว่าได้ให้บุคคลที่ไว้วางใจบันทึกภาพไว้ด้วย ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ สรุปเป็นประเด็นหลักสอง ประเด็น ประเด็นที่หนึ่ง กระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช เป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการ ซึ่งมีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะเหตุผลหลัก ๓ ประการ คือ (๑) ในการ พิจารณาของที่ประชุมรัฐสภา มิได้นำเอาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิก วุฒิสภาฉบับที่นายอุดมเดช รัตนเสถียร และคณะ เสนอ (คือฉบับที่หนึ่ง) ต่อสำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ มาใช้ในการพิจารณาในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ แต่ได้นำร่างที่มีการจัดทำขึ้นใหม่ซึ่งมีการเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงหลักการที่สำคัญจากร่างเดิมหลายประการ คือ การเพิ่มเติมหลักการโดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๖ วรรคสอง และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง ด้วย การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๖ จะมีผลทำให้บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งสมาชิก ภาพสิ้นสุดลง สามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้อีกโดยไม่ต้องรอให้พ้นระยะเวลา ๒ ปี และมีการดำเนินการในลักษณะที่มีเจตนาปกปิดข้อเท็จจริงไม่แจ้งข้อความจริงว่า ได้มีการจัดทำร่าง

ขึ้นใหม่ให้สมาชิกวุฒิสภารับทุกคน มีผลเท่ากับว่าการดำเนินการในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่รัฐสภารับหลักการตามคำร้องนี้ เป็นไปโดยมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๑ (๑) วรรคหนึ่ง (๒) การกำหนดวันแปรญัตติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยเมื่อที่ประชุมรัฐสภาในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๖ ลงมติให้กำหนดเวลาแปรญัตติ ๑๕ วัน การให้เริ่มต้นนับย้อนหลังไปโดยให้นับระยะเวลา ๑๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ นั้นไม่ชอบเพราะไม่อาจนับย้อนหลังได้ แต่ต้องนับตั้งแต่วันที่ที่ประชุมมีมติเป็นต้นไป การเริ่มนับระยะเวลาย้อนหลังไปจนทำให้เหลือระยะเวลาขอแปรญัตติเพียง ๑ วัน เป็นการดำเนินการที่ขัดต่อข้อบังคับการประชุมและไม่เป็นกลาง จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ทั้งขัดต่อหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๓ วรรคสอง ด้วย และ (๓) วิธีการในการแสดงตนและลงมติในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน แต่จากพยานหลักฐานในการไต่สวนชี้ให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑๖๒ (จำเลย) ซึ่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนคราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องอ่านบัตรและกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้ง รับฟังได้ว่ามีสมาชิกวุฒิสภาหลายรายมิได้มาออกเสียงลงมติในที่ประชุมรัฐสภาในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้(คือฉบับที่หนึ่ง) แต่ได้มอบให้สมาชิกวุฒิสภาบางรายใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และขัดต่อข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ประเด็นที่สอง การแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช มีลักษณะเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการ

ปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ เอกสารหมาย จ.๒๓ หลังจากนั้น นายอุทัย ยอดมณี ผู้ประสานงานเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) ยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ร้องเรียนสมาชิกรัฐสภา ๓๑๒ คน ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. อีกคำร้องหนึ่ง ตาม เอกสารหมาย จ.๒๑ นอกจากนั้น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผู้นำฝ่ายค้าน และคณะ ๑๔๔ คน ทำ หนังสือ ๓ ฉบับ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๖ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๖ และวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๐ ถึงมาตรา ๒๗๔ โดยขอให้ถอดถอนสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร ๓๘๓ คน ออกจากตำแหน่ง วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ ไต่สวนข้อเท็จจริง ส่วนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ แจ้ง คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไปยังสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อมาวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ ขณะนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ตามพระราชกฤษฎีกา ยุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๖ กำหนดเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ และเมื่อศาล รัฐธรรมนูญวินิจฉัยดังกล่าว เลขาธิการคณะรัฐมนตรีก็ได้ส่งร่างรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับคืนสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ต่อมาวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เกิดรัฐประหาร วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา ต่อมา สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่วุฒิสภาประชุมดำเนินกระบวนการเพื่อถอดถอนจนกระทั่งมีมติเมื่อ วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ถอดถอนจำเลยเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกจาก

ตำแหน่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลย นายคมเดช ไชยศิริมงคล และ นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร ตามเอกสารหมายเลข จ.๖๘ จ.๖๙ จ.๗๐ และ จ.๗๑ จำเลย นายคมเดชและ นายยุทธพงศ์ต่างยื่นคำชี้แจงข้อกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข จ.๗๒ จ.๗๓ จ.๗๔ และ จ.๗๕ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดทางอาญา ฐาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตน มิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจ ในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ หน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๓/๑ ส่วนนายคมเดชและนายยุทธพงศ์ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า จากการไต่สวนข้อเท็จจริงไม่ปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน เพียงพอที่จะฟังได้ว่าได้กระทำความผิดตามที่กล่าวหา ข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาดกไป และ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า การกระทำของนายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ และนายอุดมเดช รัตนเสถียร มีมูลความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังอัยการ สูงสุด (โจทก์) เพื่อฟ้องคดีต่อศาลนี้ ตามสำเนารายงานและสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง เอกสาร หมายเลข จ.๗ โจทก์คงฟ้องแต่จำเลยเป็นคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒ โจทก์ไม่รับดำเนินคดี นายสมศักดิ์และนายอุดมเดช คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงฟ้องนายสมศักดิ์และนายอุดมเดชเองต่อ ศาลนี้ต่างหากจากคดีนี้

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้อง จำเลยต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ เห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการไต่สวนและรวบรวมพยานหลักฐาน ประกอบด้วยพยานบุคคล ๓๐ ปาก พยาน เอกสาร ๒๒ รายการ พยานวัตถุ ๔ รายการ มีการแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยและให้จำเลยชี้แจงแก้ข้อ กล่าวหา เสนอพยานบุคคลและพยานเอกสารประกอบคำชี้แจงของตนเอง แล้วจึงมีมติชี้มูลจำเลย มิได้ถือเอาเพียงคำพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญ หรือนำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมาเป็นหลักใน การไต่สวนตั้งอุทธรณ์จำเลย

ส่วนปัญหาประการต่อมาที่จำเลยอุทธรณ์ว่า การแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยทราบ ๒ ครั้ง ครั้งแรกวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ ระบุนวันกระทำความผิดวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยต่อสู้ แล้วว่าไม่มีวันเวลาและรายละเอียด ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช.แจ้งข้อกล่าวหาครั้งที่สองวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ระบุนวันกระทำความผิดวันที่ ๑๐ และ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๗ ซึ่งจำเลยเคยรับทราบข้อ กล่าวหาในครั้งดังกล่าว จึงไม่ทราบข้อกล่าวหา และไม่ได้ยื่นคำชี้แจง คงทราบเพียงครั้งแรกเท่านั้น เห็นว่า ตามสำนวนการไต่สวนปรากฏว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้ส่งบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลย ๒ ครั้ง ตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ และฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ตามเอกสารหมาย จ.๖๘ และ จ.๖๙ จำเลยขอเลื่อนการชี้แจงตามเอกสารหมาย จ.๗๒ และ จ.๗๓ ซึ่งเอกสารการขอเลื่อนการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาทั้งสองฉบับอ้างถึงบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาแก่ จำเลย ฉบับลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ และฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ซึ่งการแจ้ง ข้อกล่าวหาจำเลยตามเอกสารหมาย จ.๖๙ กล่าวถึงการกระทำตามคำฟ้องในวันที่ ๑๑ กันยายน

๒๕๕๖ และการแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยตามเอกสารหมาย จ.๖๘ กล่าวถึงการกระทำตามคำฟ้องในวันที่ ๑๐ และวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ การแจ้งข้อกล่าวหาตามคำฟ้องแก่จำเลยจึงชอบแล้ว

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ เห็นว่า การกระทำความผิดตามฟ้องเกิดขึ้นในขณะที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้บังคับ โดยบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๒๓/๑ แม้ภายหลังมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะมีการกระทำความผิดบังคับแก่คดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง การจะพิจารณาว่ากระทำของจำเลยเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่จึงต้องพิจารณาว่าจำเลยมีเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมีเจตนาพิเศษเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือมีเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ซึ่งก็คือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือไม่ ทางใต้สวนได้ความจากนางสาวรังสิมา รอดรัศมี ซึ่งเป็นประจักษ์พยานให้ถ้อยคำยืนยันประกอบคลิป์วิดีโอทัศนัยหมาย วจ.๖

คลิปที่ ๑ และที่ ๒ คลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๙ คลิปที่ ๓ ว่า บุคคลในภาพเคลื่อนไหวคือจำเลย สอดคล้องกับคำเบิกความของจำเลยในชั้นไต่สวนซึ่งรับว่า บุคคลในภาพเคลื่อนไหวตามคลิปวีดิทัศน์ หมายเลข วจ.๖ คลิปที่ ๒ และ วจ.๙ คลิปที่ ๓ คือจำเลย คำเบิกความพยานปากนางสาวรังสิมาจึงมี น้ำหนัก ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ วจ.๙ และ จ.๑๑๔ ไปตรวจพิสูจน์ที่กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามรายงานการ ตรวจพิสูจน์เอกสารหมายเลข ศ.๑ ปรากฏว่าผลการตรวจพิสูจน์ไม่พบร่องรอยการตัดต่อของคลิปวีดิทัศน์ หมายเลข วจ.๖ คลิปที่ ๒ และ วจ.๙ คลิปที่ ๓ นางอัจฉรา จุ้ยนิยม ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน โสตทัศนูปกรณ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้ถ้อยคำยืนยันว่า เสียงที่ปรากฏในคลิป วีดิทัศน์ วจ.๖ คลิปที่ ๒ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๕๙ แผ่นที่ ๓๐๖๘ และ ๓๐๖๙ ส่วนเสียงที่ปรากฏในคลิปวีดิทัศน์ วจ.๙ คลิปที่ ๓ และ วจ.๖ คลิปที่ ๑ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๖๐ แผ่นที่ ๓๒๔๓ ถึง ๓๒๔๕ ซึ่งเป็นเวลาเดียวกันกับที่มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาญัตติร่างรัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ตามฟ้อง โดยศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเปิดคลิปให้พยานหลายปากดูต่อหน้าโจทก์และจำเลย ด้วย พยานหลักฐานตามทางไต่สวนล้วนสอดคล้องเชื่อมโยงกันทำให้เชื่อได้ว่า คลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ. ๖ คลิปที่ ๒ เป็นภาพเหตุการณ์ลงคะแนนระหว่างที่มีการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ตามฟ้องข้อ ๒.๑ ส่วน คลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๙ คลิปที่ ๓ เป็นเหตุการณ์ลงมติปิดอภิปรายที่มีการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ตามฟ้อง

ข้อ ๒.๒ โดยมีภาพจำเอยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเอยและสมาชิกรายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่น ที่จำเอยกล่าวอ้างว่า คลิปมีการตัดต่อโดยอ้างเรื่องความผิดปกติของเสียงในคลิปวีดิทัศน์นั้น เป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ส่วนที่พยานปากนางรังสีมาให้อัยคำในชั้นไต่สวนและให้การแตกต่างกันไปบ้างตามที่จำเอยกล่าวอ้าง ก็เป็นข้อขัดแย้งเกี่ยวกับบุคคลผู้ถ่ายภาพเคลื่อนไหวในขณะเกิดเหตุ และการส่งมอบภาพเคลื่อนไหวดังกล่าวให้แก่นายอภิสิทธิ์ ซึ่งเป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยไม่เป็นสาระสำคัญ เพราะพฤติการณ์ที่กล่าวอ้างว่าจำเอยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเอยและสมาชิกรายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่นสามารถถูกบันทึกไว้ได้จริง แม้คลิปวีดิทัศน์หมายเลข จก.๒ คลิปที่ ๓ ซึ่งปรากฏภาพบางส่วนอย่างเดียวกับคลิปวีดิทัศน์หมายเลข จก.๔ คลิปที่ ๓ แต่มีเสียงแตกต่างกันและเป็นการแอบถ่าย ก็ไม่ทำให้พยานหลักฐานที่ถูกต้องพิสูจน์แล้วว่าไม่พบร่องรอยการตัดต่อ ซึ่งมีคุณค่าในเชิงพิสูจน์สูงต้องเสียน้ำหนัก พยานหลักฐานตามทางไต่สวนจึงรับฟังได้ว่าในขณะเกิดเหตุ จำเอยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเอยและสมาชิกรายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่น ในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ตามฟ้องข้อ ๒.๑ และการประชุมเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ตามฟ้องข้อ ๒.๒ อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ ซึ่งใช้บังคับขณะเกิดเหตุ

ทั้งเป็นการขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนไว้ตามมาตรา ๑๒๓ และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม การกระทำของจำเลยจึงมีเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ตามบทนิยามของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เป็นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นความผิดตามฟ้อง การกระทำของจำเลยทำให้ผลการนับองค์ประชุมและผลการลงมติของการประชุมร่วมกันของรัฐสภาไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เป็นการออกเสียงหรือลงมติเกินกว่าหนึ่งเสียงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ จำเลยมิได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตเพื่อประโยชน์ของปวงชนชาวไทย จึงเป็นเรื่องราวร้ายแรงอย่างยิ่ง ประกอบกับจำเลยกระทำความผิดซ้ำรวม ๒ กระหน่ำ แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำความผิดใด ๆ มาก่อน ก็ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอการกำหนดโทษลงโทษสถานเบาหรือรอการลงโทษ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยมาชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยทุกข้อฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายธนิต รัตนผล

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ.๒/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ.๓๙/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นายนิรุต ทองธีราช	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร สังกัดพรรคเพื่อไทย เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในการใช้อำนาจอธิปไตย และปฏิบัติหน้าที่
ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ จำเลยกระทำความผิด
หลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๐ และวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน

ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่ ๒ ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ และครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ตามลำดับ จำเลยซึ่งลงชื่อเข้าร่วมประชุมใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ นำบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหลายใบ อันเกินกว่าจำนวนที่จำเลยและสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งจะมีและใช้ได้เพียงคนละ ๑ ใบ คนละ ๑ เสียง มาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลยและแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น ด้วยการเสียบบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องออกเสียงลงคะแนน แล้วกดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงมติคราวละหลายใบในคราวเดียวกัน อันเป็นการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเกินกว่า ๑ เสียง ในการลงคะแนนมติแต่ละครั้ง การกระทำของจำเลยทั้งสองครั้งดังกล่าวขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกรัฐสภา ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม เป็นเหตุให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือนขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมีอาจถือว่ามติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา เหตุเกิดที่ แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำเลยเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ และนับโทษจำเลยต่อจากโทษของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้ นับโทษต่อ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ เป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ องค์คณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากให้ลงโทษจำคุกกระทงละ ๑ ปี ค่าเบิกความของจำเลยเป็นประโยชน์ แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกกระทงละ ๘ เดือน รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๑๖ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็น เรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำความผิดใด ๆ มาก่อนก็ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะ รอกการลงโทษแก่จำเลย ส่วนที่โจทก์มีคำขอให้ นับโทษต่อจากโทษของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ นั้น เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลยังมิได้มีคำพิพากษา คำขอส่วนนี้จึงให้ยก

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า จำเลยได้รับเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร สังกัดพรรคเพื่อไทย ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข จ.๖๔ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยร่วมลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เป็นรายมาตรา รวม ๓ ฉบับ ต่อประธานรัฐสภา ประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีมติรับหลักการ ขณะเกิดเหตุ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๙ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนน ต่อมา วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ตามรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกรัฐสภาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๕๙ ถึง จ.๖๒ ต่อมาวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ ว่า การดำเนินการพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งมีเนื้อความที่เป็นสาระสำคัญขัดแย้งต่อหลักการพื้นฐานและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยวินิจฉัยประการหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับคดีนี้ว่า วิธีการในการแสดงตนและลงมติในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะจากพยานหลักฐานในการไต่สวนชี้ให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑๖๒ (จำเลย) ซึ่งเป็นสมาชิกรัฐสภาใช้บัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์คราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องอ่านบัตรและกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้ง รับฟังได้ว่ามีสมาชิกรัฐสภาหลายรายมิได้มาออกเสียงลงมติในที่ประชุมรัฐสภาในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้

แต่ได้มอบให้สมาชิกวุฒิสภาบางรายใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และขัดต่อข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๓ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าการกระทำของจำเลยมีมูลความผิดทางอาญาฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๓/๑ ตามสำเนารายงานและสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง เอกสารหมายเลข จ.๗ โจทก์จึงฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกมีว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญซึ่งไม่ชอบด้วยกฎหมายมาเป็นหลักในการไต่สวนประกอบข้อเท็จจริง การไต่สวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ มิได้บัญญัติให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง โดยไม่ผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากอัยการสูงสุดก่อน เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๖ วรรคห้า ที่บังคับให้อยู่ในเวลานั้น บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ คงบัญญัติในทำนองเดียวกัน ดังนั้น คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ ที่ว่าการดำเนินการพิจารณาและลงมติแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญเพิ่มเติมเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงผูกพันศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่ง

กฎหมายใดให้อำนาจในการวินิจฉัยเพิกถอนคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญได้แล้ว ต้องถือว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ เป็นเด็ดขาด อย่างไรก็ตาม เห็นได้ว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญคงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเฉพาะเรื่องความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย ไม่มีประเด็นเรื่องความรับผิดของบุคคลทางอาญา เมื่อคดีนี้เป็นการกล่าวหาจำเลยซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ อันเป็นความรับผิดทางอาญา จึงอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นหรือคำวินิจฉัยต่อไป ประเด็นแห่งคดีจึงแตกต่างกัน ทั้งทางไต่สวนได้ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนพยานบุคคลและรวบรวมพยานหลักฐาน รวมทั้งให้โอกาสจำเลยชี้แจงข้อกล่าวหา แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวน และวินิจฉัยชี้มูลไปโดยมิได้อาศัยเหตุแห่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลัก เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงที่ชี้ให้เห็นว่าการไต่สวนไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องจำเลย

ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า การแจ้งข้อกล่าวหาชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ เพียงครั้งเดียว บันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาดังกล่าวระบุพฤติการณ์ในการกระทำความผิดวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยให้การต่อสู้ว่าไม่มีวันเวลาและรายละเอียดตามฟ้อง จำเลยไม่เคยรับทราบข้อกล่าวหาตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ซึ่งระบุพฤติการณ์ในการกระทำความผิดวันที่ ๑๐ และวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จึงไม่ทราบว่าถูกกล่าวหา และไม่ได้ยื่นคำชี้แจง จำเลยทราบภายหลังโจทก์ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ เป็นเหตุให้หลงผิดขาดโอกาสแสวงหาพยานหลักฐาน เห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรียกจำเลยมาพบ เพื่อแจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบ แต่จำเลยไม่ได้ไปรับทราบข้อกล่าวหาตามกำหนด โดยมีหนังสือฉบับลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ ขอเลื่อนเข้ารับทราบข้อกล่าวหา

ออกไป ๓๐ วัน คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติให้ส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ เอกสารหมาย จ.๖๘ จำเลยมีหนังสือขอเลื่อนการชี้แจงข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษรและขอชี้แจงข้อกล่าวหาด้วยวาจาฉบับลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๘ เอกสารหมาย จ.๗๒ อ้างถึงบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา เอกสารหมาย จ. ๖๘ ซึ่งมีข้อความระบุว่า จำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหา และได้รับสำเนาข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ขอให้การปฏิเสธทุกข้อกล่าวหาและมีความประสงค์จะทำหนังสือชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป ภายหลังจากนั้น จำเลยมีหนังสือขอเลื่อนเข้ารับทราบข้อกล่าวหาและชี้แจงข้อกล่าวหาอีกหลายครั้ง และมีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ชี้แจงข้อกล่าวหาทั้งในประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายโดยละเอียด แสดงให้เห็นว่าจำเลยรับทราบการแจ้งข้อกล่าวหาทั้งสองครั้งดังกล่าวแล้ว การแจ้งข้อกล่าวหาจึงชอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ทำนองว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับฟังข้อเท็จจริงคลาดเคลื่อน เนื่องจากวินิจฉัยหมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ ซึ่งตรงกับวินิจฉัยหมาย วจ.๒ รายการที่ ๒ และวินิจฉัยหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นภาพเคลื่อนไหวที่มีการบันทึกไว้ในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดอื่น มิใช่การพิจารณาญัตติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๙ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา และมาตรา ๑๐ วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ตามฟ้อง และคำให้การของนางสาวรังสิมา รอดรัศมี ที่ให้การต่อศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กับคำเบิกความในข้อเท็จจริงเดียวกันแตกต่างกัน และขัดแย้งกับคำเบิกความของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงไม่น่าหนักแน่นเชื่อถือขึ้น เห็นว่า ทางได้ส่วนได้ความจากนางสาวรังสิมา ซึ่งเป็นประจักษ์พยาน เบิกความยืนยันประกอบวินิจฉัยหมาย วจ.๖ รายการที่ ๑ และที่ ๒ และวินิจฉัยหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ ว่า บุคคลในภาพเคลื่อนไหว คือ จำเลย ในชั้นพิจารณา จำเลยดูวินิจฉัย

ดังกล่าวแล้ว เบิกความรับว่าเป็นจำเลยจริง คำเบิกความของจำเลยจึงเชื่อสมสนับสนุนคำพยานปากนี้
 ให้น้ำหนัก กับทั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งวินิจฉัยหมาย วจ.๖ วจ.๙
 และ วจ.๑๑๔ ไปตรวจพิสูจน์ที่กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามคำแถลงของ
 คู่ความแล้ว ผลการตรวจพิสูจน์ไม่ปรากฏร่องรอยการติดต่อของวิดิทัศน์หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒
 และวจ.๙ รายการที่ ๓ ดังที่จำเลยกล่าวอ้าง แม้วิดิทัศน์หมาย วจ.๒ รายการที่ ๓ มีภาพเคลื่อนไหว
 บางส่วนตรงกันกับวิดิทัศน์หมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ แต่มีเสียงแตกต่างกันก็ตาม ก็ไม่ทำให้
 พยานหลักฐานหมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ และวจ.๙ รายการที่ ๓ ซึ่งถูกตรวจพิสูจน์แล้วว่าไม่มีข้อพิรุธนั้น
 มีน้ำหนักให้รับฟังน้อยลงแต่อย่างใด ที่จำเลยกล่าวอ้างว่า วิดิทัศน์มีการติดต่อ โดยอ้างเรื่องความผิดปกติ
 ของเสียงในวิดิทัศน์นั้น ก็เป็นเพียงการกล่าวอ้างลอย ๆ ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน จึงไม่มีน้ำหนักให้
 รับฟัง สำหรับที่นางสาวรังสีมาให้การและเบิกความ แม้แตกต่างกันไปบ้างตามที่จำเลยอุทธรณ์
 แต่ข้อแตกต่างดังกล่าวคงเกี่ยวกับบุคคลผู้บันทึกภาพเคลื่อนไหวขณะเกิดเหตุ และการส่งมอบ
 ภาพเคลื่อนไหวให้แก่นายอภิสิทธิ์ ซึ่งเป็นเพียงพลความ ไม่ใช่สาระสำคัญ เพราะพฤติการณ์อันเป็น
 สาระสำคัญที่จำเลยถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดสามารถถูกบันทึกไว้ได้จริง ดังนั้น ทางไต่สวน
 รับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยนำบัตรประจำตัวและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นบัตรจริงของ
 จำเลยและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหลายใบ มาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลย
 และแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น การกระทำของจำเลยจึงเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็น
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย อันจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัด
 แห่งอาณัติมอบหมาย หรือการครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์
 ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๒๒ ของ
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทั้งเป็นการขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนไว้ตามมาตรา ๑๒๓ และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนน

ตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเพียงเสียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมนั้น ๆ เป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริต ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย จึงเป็นการกระทำทุจริตต่อหน้าที่ เช่นนี้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกวุฒิสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นความผิดตามฟ้อง และแม้ว่าลักษณะการกระทำความผิดเป็นอย่างเดียวกัน สถานที่เกิดเหตุเดียวกัน และมีเจตนาประสงค์ต่อผลอย่างเดียวกันก็ตาม แต่จำเลยกระทำความผิดแต่ละครั้งต่างเวลา มิได้กระทำต่อเนื่องกัน ทั้งเจตนาของจำเลยที่นำบัตรประจำตัวและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นมาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายนั้นในแต่ละคราวต่างเป็นเจตนาขึ้นใหม่แยกต่างหากจากกัน แสดงว่าจำเลยมีเจตนากระทำความผิดแต่ละส่วนแยกจากกัน การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดต่างกรรมต่างวาระกัน รวม ๒ กรรม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการสุดท้ายมีว่า มีเหตุสมควรรอกการกำหนดโทษ หรือลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษแก่จำเลย หรือไม่ เห็นว่า การกระทำของจำเลยเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นเหตุให้การพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ บันทวนความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชนต่อองค์กรนิติบัญญัติ พฤติการณ์แห่งคดีนับว่าเป็นเรื่องร้ายแรง ทั้งจำเลยไม่ลุแก่ความผิด คงให้การปฏิเสธต่อผู้คดีเรื่อยมา แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยต้องโทษจำคุกมาก่อน หรือมีเหตุอื่นดังที่กล่าวอ้างมา ก็ไม่เป็นเหตุเพียงพอที่จะรับฟังเพื่อรอกการกำหนดโทษ หรือลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำเลยให้แก่จำเลยได้ ที่ศาลฎีกาแผนก

(อม.๕๐)

- ๑๐ -

คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาลงโทษจำคุกกระทงละ ๑ ปี ก่อนลดโทษให้
หนึ่งในสาม โดยไม่รอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยมานั้น เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว
อุทธรณ์ของจำเลยทุกข้อฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายทรงพล สงวนวงศ์

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๒/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ.๑๐/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายนิรศร ทองธิราช	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๒๒	เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๒๐	เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕

มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔)) ต่อประธานรัฐสภา ประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบรรจุเข้าวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่ง วาระที่สองและวาระที่สาม ในระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖ ต่อเนื่องกันตามลำดับ จำเลยกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ ในวันดังกล่าว เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๙ และเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ ในวันดังกล่าวเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ ตามที่มีสมาชิกรัฐสภาอื่นเสนอญัตติขอปิดการอภิปรายตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จำเลยเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภาทั้งสองวันใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งของตนโดยมิชอบ นำบัตรประจำตัวและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลย และของสมาชิกรัฐสการายอื่นจำนวนหลายใบอันเกินกว่าจำนวนบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ที่จำเลยและสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งจะมีและใช้ได้เพียงคนละ ๑ ใบ คนละ ๑ เสียง มาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลย และแสดงตนและออกเสียงแทนสมาชิกรัฐสการายอื่น โดยเสียบบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องออกเสียง

ลงคะแนน กดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงคะแนนคราวละหลายใบในการออกเสียงลงคะแนน
คราวเดียวกันอันเป็นการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเกินกว่า ๑ เสียง ในการลงคะแนนมติใน
แต่ละครั้ง เป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกรัฐสภา
ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายหรือ
การครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชน
ชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภา
ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและขัดต่อ
หลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา
๑๒๖ วรรคสาม ที่กำหนดให้สมาชิกคนหนึ่งมีเพียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน การกระทำ
ของจำเลยมีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นการออกเสียง
ลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือนขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง ไม่เป็นไปตาม
เจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดย
มิชอบ และมีอาจถือว่ามติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จนกระทั่ง
ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ ว่าการกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของ
กระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมิชอบ การพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นการ
กระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจใน
ตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาอันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดย

มิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของสภาอันเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและสมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่น และเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำเลยเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ นับโทษจำเลยต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ เป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ องค์คณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากให้ลงโทษจำคุกกระทงละ ๑ ปี ค่าเบิกความของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกกระทงละ ๘ เดือน รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๑๖ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำความผิดใด ๆ มาก่อน ก็ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอกการลงโทษแก่จำเลย ส่วนที่โจทก์มีคำขอให้นับโทษคดีนี้ต่อจากโทษของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ นั้น เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษา คำขอส่วนนี้จึงให้ยก

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า จำเลยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร ตามหนังสือรับรองการได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร เอกสารหมายเลข จ.๖๔ จำเลยจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตราต่อประธานรัฐสภา ซึ่งประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติ จำเลยมีหน้าที่ต้องเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภา กับสมาชิกสภาอื่นและในฐานะสมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๙ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ตามรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาและบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกรัฐสภาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เอกสารหมายเลข จ.๕๙ ถึง จ.๖๒ สมาชิกรัฐสภายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาและมีคำวินิจฉัยสรุปได้ว่า วิธีการในการแสดงตนและลงมติในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะสมาชิกสภาคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน แต่จากพยานหลักฐานในการไต่สวนชี้ให้เห็นว่าจำเลยซึ่งเป็นสมาชิกรัฐสภาใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนคราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องอ่านบัตรและกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้ง รับฟังได้ว่ามีสมาชิกรัฐสภาหลายรายมิได้มาออกเสียงลงมติในที่ประชุมรัฐสภาในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ แต่มอบให้สมาชิกรัฐสภาบางรายใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และขัดต่อข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ เอกสารหมายเลข จ.๒๓ ส่วนที่มีผู้ยื่นหนังสือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริง ข้อมูลความผิดและดำเนินคดีอาญากับสมาชิกรัฐสภา ๓๑๒ คน ตามหนังสือขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริง ข้อมูลความผิดและดำเนินคดีอาญาเอกสารหมายเลข จ.๒๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดทางอาญาด้านปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่ง

ผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๓/๑

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยไว้พิจารณา เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ มิได้บัญญัติให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง โดยไม่ผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากอัยการสูงสุดก่อน และอัยการสูงสุดเท่านั้นที่จะมีอำนาจยื่นคำร้อง การที่ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องและวินิจฉัยคำร้องตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร่อนำความเห็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการไต่สวน ทำให้การไต่สวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ วินิจฉัยเฉพาะเรื่องกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเท่านั้น ไม่มีประเด็นเรื่องความรับผิดชอบทางอาญา การที่บุคคลใดจะต้องรับโทษทางอาญาจะต้องดำเนินการเป็นคดีอาญาอีกส่วนหนึ่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย การพิจารณาพิพากษาคดีอาญามีความแตกต่างจากการพิจารณาและวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญา คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีอำนาจหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นหรือคำวินิจฉัยได้โดยไม่ต้องคำนึงว่ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญบับดังกล่าวหรือไม่ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนพยานหลักฐานในคดีนี้ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญบับดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการไต่สวนข้อเท็จจริงเท่านั้น จำเลยย่อมมีสิทธิชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเสนอพยานหลักฐานประกอบการชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตามที่

กฎหมายบัญญัติ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่แล้ว ป่งชี้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ชี้มูลความผิดของจำเลยโดยอาศัยเหตุที่คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพียงอย่างเดียว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องอุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาครั้งที่สองแก่จำเลยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลย ๒ ครั้ง จำเลยได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาครั้งแรกเพียงครั้งเดียวตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาบับลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ ระบุนั้นกระทำความผิด คือ วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยต่อสู้ว่าไม่มีวันเวลาและรายละเอียด ส่วนการแจ้งข้อกล่าวหาครั้งที่สองตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ระบุนั้นกระทำความผิด ๒ วัน คือ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา และวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา จำเลยไม่เคยรับทราบการแจ้งข้อกล่าวหาครั้งที่สอง เป็นเหตุให้จำเลยผิดหลง ไม่เข้าใจ ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงและขาดโอกาสแสวงหาพยานหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหา เมื่อมีการฟ้องคดีนี้ ทำให้จำเลยทราบว่าคำกล่าวหาไม่มีวันเดือนปีและเวลาตามฟ้อง การแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่สองจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า จำเลยเข้าร่วมประชุมรัฐสภาในวันเกิดเหตุทั้งสองวัน โดยจำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ย่อมไม่มีเหตุทำให้จำเลยเข้าใจผิดหลงแต่อย่างใด เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ตามเอกสารหมายเลข จ.๖๘ ให้แก่จำเลยแล้ว จำเลยมีหนังสือขอเลื่อนการชี้แจงข้อกล่าวหา โดยมีข้อความระบุว่า จำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหาและได้รับสำเนาข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช.แล้ว ขอให้การปฏิเสธ

ทุกข้อกล่าวหา และมีความประสงค์จะทำหนังสือชี้แจงข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษรและจะขอชี้แจงข้อกล่าวหาด้วยวาจาต่อไป หลังจากนั้นจำเลยมีหนังสือขอเลื่อนการชี้แจงข้อกล่าวหาอีกหลายครั้งตามเอกสารหมายเลข ๗๒ ซึ่งหนังสือขอเลื่อนการชี้แจงข้อกล่าวหาแต่ละฉบับต่างอ้างถึงบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข ๖๘ ทั้งสิ้น อีกทั้งจำเลยชี้แจงข้อกล่าวหาเป็นหนังสือระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน บ่งชี้ว่าจำเลยรับทราบการแจ้งข้อกล่าวหาทั้งสองครั้ง การแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่สอง จึงชอบด้วยกฎหมาย อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า คดีปวดีทัศน์หมายเลข วจ.๖ รายการที่ ๒ ตรงกับคดีปวดีทัศน์หมายเลข วจ.๒ รายการที่ ๒ และคดีปวดีทัศน์หมายเลข วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นคดีปวดีทัศน์ที่มีการถ่ายในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดอื่น มิใช่คดีปวดีทัศน์ที่มีการถ่ายในการพิจารณาญัตติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๙ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา และการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๑๐ วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา พยานหลักฐานดังกล่าวจึงไม่น่ารับฟังและคำให้การของนางสาวรังสิมา รอดรัศมี ที่ให้การต่อศาลรัฐธรรมนูญ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และชั้นไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เปลี่ยนไปมาในข้อเท็จจริงเดียวกัน ขัดแย้งกับพยานปากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงไม่น่าหนักแน่นเชื่อถือ นั้น โจทก์มีนางสาวรังสิมา พันตำรวจโทนิติ อินทุลักษณ์ นักวิทยาศาสตร์ (สบ.๑) กลุ่มงานตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และนางอัจฉรา

จู๋นยง เจ้าหน้าทีผู้ดูแลระบบโศตทัศนุปรณํ สำนักรงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นพยานโดยนางสาวรังสิมาเบิกความว่า จำเลยถือบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนไว้ในมือจำนวนหนึ่งใช้บัตรดังกล่าวใส่เข้าออกในช่องอ่านบัตร และกดปุ่มบนเครื่องลงคะแนนต่อเนื่องกันทุกบัตร ปรากฏตามภาพในคลิปวิดีโอทัศนุหมาย วจ.๖ รายการที่ ๑ และที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ สำหรับพันตำรวจโทนิติเบิกความว่า พยานตรวจพิสูจน์คลิปวิดีโอทัศนุหมาย วจ.๖ และ วจ.๙ ทำรายการการตรวจว่า ผลการตรวจพิสูจน์ไม่พบร่องรอยการตัดต่อแฟ้มข้อมูลภาพยนตร์ที่ตรวจพบซึ่งรวมถึงคลิปวิดีโอทัศนุหมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ ส่วนนางอัญราเบิกความว่าเสียงที่ปรากฏในคลิปวิดีโอทัศนุหมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายการการประชุมรัฐสภาเอกสารหมาย จ.๕๙ หน้าที่ ๓๐๖๘ และหน้าที่ ๓๐๖๙ ส่วนเสียงที่ปรากฏในคลิปวิดีโอทัศนุหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ และหมาย วจ.๖ รายการที่ ๑ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายการการประชุมรัฐสภาเอกสารหมาย จ. ๖๐ หน้าที่ ๓๒๔๓ ถึงหน้าที่ ๓๒๔๕ เห็นว่า การพิจารณาว่าการกระทำของจำเลยจะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ หรือไม่นั้น ต้องพิจารณาว่าจำเลยมีเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบและมีเจตนาพิเศษเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือมีเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต คือ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือไม่ ในปัญหาข้อนี้ทางไต่สวนได้ความจากนางสาวรังสิมาพยานโจทก์เบิกความยืนยันประกอบคลิปวิดีโอทัศนุหมาย วจ.๖ รายการที่ ๑ และที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ ว่าบุคคลในคลิปวิดีโอทัศนุดังกล่าวคือจำเลย ในชั้นไต่สวน จำเลยดูภาพจากคลิปวิดีโอทัศนุ

หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ แล้วเบิกความยอมรับว่าบุคคลตามคลิป วิดีทัศน์หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นจำเลยจริง จึงสนับสนุน คำเบิกความของนางสาวรังสีมาให้น้ำหนักน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ทั้งในชั้นไต่สวน ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งคลิปวิดีโอทัศน์หมาย วจ.๖ วจ.๙ และ จ.๑๑๔ ไปตรวจพิสูจน์ที่กอง พิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามคำแถลงของโจทก์และจำเลย ซึ่งพันตำรวจโทนิติ พยานโจทก์เบิกความประกอบรายงานการตรวจพิสูจน์ เอกสารหมาย ศ.๑ ยืนยันผลการตรวจพิสูจน์ ว่าไม่พบร่องรอยการติดต่อของคลิปวิดีโอทัศน์หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ โจทก์ยังมีนางอัจฉราเป็นพยานเบิกความยืนยันว่า เสียงที่ปรากฏในคลิปวิดีโอทัศน์หมาย วจ.๖ รายการ ที่ ๑ และที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภา เอกสารหมาย จ.๕๙ และ จ.๖๐ อันเป็นเวลาเดียวกันกับที่มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อ พิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ และ มาตรา ๑๐ ที่จำเลยกล่าวอ้างว่าคลิปวิดีโอทัศน์หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ และ วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็น คลิปวิดีโอทัศน์การประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดอื่นที่ถูกลำมาติดต่อทำให้ ไม่น่าเชื่อถือนั้น เป็นการกล่าวอ้างเพียงลอย ๆ ไม่มีพยานหลักฐานอื่นมาสนับสนุนให้น่าเชื่อถือ จึงไม่มีน้ำหนักแก่การรับฟัง พยานหลักฐานของโจทก์ตามทางไต่สวนล้วนสอดคล้องเชื่อมโยงกันรับฟัง ได้มั่นคงว่า คลิปวิดีโอทัศน์หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ เป็นภาพเหตุการณ์ลงคะแนนระหว่างที่มีการ พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ส่วนคลิปวิดีโอทัศน์หมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นเหตุการณ์ลงมติปิดการอภิปรายที่มี การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่

๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ โดยมีภาพจำลองนำบัตรประจำตัวและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและของสมาชิกรัฐสภารายอื่นจำนวนหลายใบ มาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลย และแสดงตนและออกเสียงแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น โดยเสียบบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องออกเสียงลงคะแนน กดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงคะแนนคราวละหลายใบในการออกเสียงลงคะแนนคราวเดียวกัน แม้นางสาวรังสีมาพยานโจทก์ให้การต่อศาลรัฐธรรมนูญและต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แตกต่างจากถ้อยคำในชั้นไต่สวนไปบ้าง ก็เป็นเพียงข้อแตกต่างเกี่ยวกับบุคคลผู้ถ่ายคลิป์วิดีโอในขณะเกิดเหตุ และการส่งมอบคลิป์วิดีโอให้แก่ นายอภิสิทธิ์ ซึ่งมีข้อสาระสำคัญ เป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น เพราะพฤติการณ์ที่จำเลยนำบัตรประจำตัวและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนที่เป็นบัตรจริงของจำเลยและสมาชิกรัฐสภารายอื่นเสียบหมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องออกเสียงลงคะแนน กดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงคะแนนคราวละหลายใบในการออกเสียงลงคะแนนคราวเดียวกันเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกรัฐสภา รายอื่นได้ถูกบันทึกไว้จริง การกระทำของจำเลยเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย เป็นการขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนไว้และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำทุจริตต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เป็นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกสภาอื่น

ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการสุดท้ายว่า กรณีมีเหตุลงโทษสถานเบา รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษให้แก่จำเลยหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยไม่เคยมีประวัติกระทำความผิดมาก่อน เป็นผู้มีคุณสมบัติดี ประกอบอาชีพสุจริต เคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสกลนคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ภายหลังเกิดเหตุไม่มีบุคคลใดกล่าวอ้างว่าจำเลยนำบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้แทนตน นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ดุลพินิจวางโทษจำคุกกระทงละ ๑ ปี ก่อนลดโทษให้หนึ่งในสามนั้น นับว่าเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข และพฤติการณ์การกระทำความผิดของจำเลยเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จำเลยไม่เคยกระทำความผิดมาก่อนก็ไม่มีเหตุสมควรที่จะรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษให้แก่จำเลย อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

วินิจฉัยยืน.

นายพิชัย เพ็งผ่อง

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๒/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๑๐/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โจทก์
นายนิรศร ทองธิดา จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์รับอุทธรณ์วันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็น
เจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร
สังกัดพรรคเพื่อไทย และเป็นสมาชิกรัฐสภามีหน้าที่ต้องประชุมร่วมกันของรัฐสภา กับสมาชิกวุฒิสภาอื่น
จำเลยมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐
มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๓๗ ประกอบข้อบังคับการ

ประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...) พุทธศักราช.... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔)) ต่อประธานรัฐสภา ซึ่งประธานรัฐสภาได้ส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบรรจุเข้าวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่งถึงวาระที่สาม ต่อเนื่องกัน จำเลยกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา กลางวัน จำเลยเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) ในเวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา เมื่อประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๙ จำเลยนำบัตรประจำตัวและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและของสมาชิกรัฐสภารายอื่นจำนวนหลายใบมาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลยและออกเสียงแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น โดยเสียบบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวหมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องลงคะแนน และกดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงมติคราวละหลายใบในการออกเสียงลงคะแนนในคราวเดียวกัน อันเป็นการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเกินกว่า ๑ เสียง ในการลงคะแนนมติแต่ละครั้ง และเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน จำเลยเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) ในเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา เมื่อประธานในที่ประชุมได้ขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ จำเลยนำบัตรประจำตัวและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและของสมาชิกรัฐสภารายอื่นจำนวนหลายใบมาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลยและออกเสียงแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น โดยเสียบบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวหมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่อง

ลงคะแนน และกดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงมติคราวละหลายใบในการออกเสียงลงคะแนนในคราวเดียวกัน อันเป็นการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเกินกว่า ๑ เสียง ในการลงคะแนนมติแต่ละครั้ง การกระทำของ จำเลยขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกรัฐสภา ซึ่งจะต้องปฏิบัติ หน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือการครอบงำใด ๆ และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา ที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม การกระทำของจำเลยมีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนใน การประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือน ขัดต่อกฎหมายและ ข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยขัดแจ้ง มิอาจถือได้ว่ามติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาใน กระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและข้อบังคับ การประชุมรัฐสภา ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ ว่า การกระทำของจำเลยเป็น ส่วนหนึ่งของกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมิชอบ และการพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าว เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือ ใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย โดยส่วนรวม กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของรัฐสภาอันเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและสมาชิก รัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่น และเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำเลยเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม. ๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ

ทุจريت พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ กับนับโทษจำเลยต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่จำเลยรับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้
นับโทษต่อ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณาว่า
จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรม
เป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ ให้ลงโทษจำคุกกระทงละ ๑ ปี
คำเบิกความของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกกระทงละ ๘ เดือน รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๑๖ เดือน
พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำความผิดใด ๆ มาก่อน ก็ไม่มี
เหตุเพียงพอที่จะขอการลงโทษแก่จำเลย ส่วนที่โจทก์มีคำขอให้ปรับโทษในคดีนี้ต่อจากโทษของจำเลยใน
คดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลยังมิได้มีคำพิพากษา คำขอส่วนนี้
จึงให้ยก

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
อุทธรณ์ของจำเลยและคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า จำเลยเป็น
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่อประธานรัฐสภาเป็นรายมาตรา รวม ๓ ฉบับ ประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติ ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีมติรับหลักการขณะเกิดเหตุวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา วาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภามาตรา ๙ ในเวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งสมาชิกให้ลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าว จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ต่อมาวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา วาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภามาตรา ๑๐ ในเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายตามมาตรา ๑๐ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ตามรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๕๙ ถึง จ.๖๒ การประชุมรัฐสภาพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นวาระที่สองทั้งสามร่าง แต่ก่อนถึงกำหนดประชุมเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ วาระที่สาม สมาชิกรัฐสภายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาและมีคำวินิจฉัยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับคดีนี้ว่า วิธีการในการแสดงตนและลงมติในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน แต่จากพยานหลักฐานในการไต่สวนชี้ให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑๖๒ (จำเลย) เป็นสมาชิกรัฐสภาได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและ

ออกเสียงลงคะแนนคราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องลงคะแนนและกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้ง รับฟังได้ว่ามีสมาชิกรัฐสภาหลายรายมิได้มาออกเสียงลงมติในที่ประชุมรัฐสภาในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับที่หนึ่ง แต่มอบให้สมาชิกรัฐสภาบางรายใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแทน ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ เอกสารหมาย จ.๒๓ ส่วนที่มีผู้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องเรียนสมาชิกรัฐสภา ๓๑๒ คน ในเรื่องเดียวกันกับที่สมาชิกรัฐสภายื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามเอกสารหมาย จ.๒๑ นั้น ต่อมาวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีนี้ว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดทางอาญา ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ อย่างไรก็ดีในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างไรก็ดีในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๓/๑ โจทก์จึงฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกมีว่า โจทก์มีอำนาจยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยไว้พิจารณา เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ มิได้บัญญัติให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง อัยการสูงสุดเท่านั้นที่จะมีอำนาจในการยื่นคำร้อง ที่ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้และมีคำวินิจฉัยตามคำวินิจฉัยที่

๑๕-๑๘/๒๕๕๖ จึงไม่ชอบ การที่ผู้ร้องนำความเห็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปยื่นคำร้องต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการ ไต่สวน ทำให้การไต่สวนไม่ชอบเช่นกันนั้น เห็นว่า การที่บุคคลใดจะต้องรับโทษทางอาญาหรือไม่ อย่างไรนั้น มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดวิธีดำเนินการพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาไว้ โดยชัดแจ้งแล้ว ซึ่งมีความแตกต่างจากการพิจารณาและวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ คดีนี้เป็นกรณี กล่าวหาว่าจำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจ ปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อม มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำของจำเลย ดำเนินการเพื่อฟ้องจำเลยต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๓ (๑) และมาตรา ๗๖ ซึ่งข้อเท็จจริงก็ได้ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยทราบและให้โอกาสจำเลยได้ชี้แจงข้อกล่าวหาแล้ว กับมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งคณะเป็นองค์คณะในการไต่สวน โดยจำเลยมิได้คัดค้านองค์คณะ ดังกล่าว ซึ่งในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ การที่ กรรมการคนใดจะลงความเห็นยอมอาศัยพยานหลักฐานที่ปรากฏจากการไต่สวนข้อเท็จจริง ในการ ไต่สวนคดีนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำพยานเข้าไต่สวนข้อเท็จจริงกว่า ๓๐ ปาก แม้พยานบางปาก จะเคยให้การเป็นพยานในชั้นพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญมาแล้ว ก็ไม่เป็นเหตุให้กระบวนการรวบรวม พยานหลักฐานและไต่สวนตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กลับเป็นการดำเนินการที่ ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด ทั้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ ได้วินิจฉัย เฉพาะเรื่องกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเท่านั้น มิได้วินิจฉัยเรื่องความ รับผิดทางอาญาของบุคคลใด และคณะกรรมการ ป.ป.ช. หาได้นำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ดังกล่าวโดยลำพังมาเป็นหลักในการชี้มูลความผิดของจำเลยแต่อย่างใดไม่ หากแต่เพียงนำมาประกอบการไต่สวนข้อเท็จจริงในคดีเท่านั้น ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการแจ้งข้อกล่าวหา ๒ ครั้ง จำเลยได้รับแจ้งข้อกล่าวหาเพียงครั้งเดียวในครั้งแรกตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ แจ้งข้อกล่าวหาเรื่องการใช้อำนาจกระทำความผิดวินัยมากกว่า ๑ เดือน ระบุวันกระทำความผิดวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยต่อสู้ว่าไม่มีวันเวลาและรายละเอียด ส่วนครั้งที่สองตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ระบุวันกระทำความผิด ๒ วัน ในวันที่ ๑๐ และวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยไม่เคยได้รับทราบ เป็นเหตุให้จำเลยไม่เข้าใจและผิดหลงไม่ได้ยื่นคำชี้แจง และขาดโอกาสแสวงหาหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหา จำเลยทราบเมื่อมีการฟ้องเป็นคดีนี้ทำให้ทราบว่าข้อกล่าวหาไม่มีวันเดือนปีและเวลาตามฟ้อง การแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการป.ป.ช. ครั้งที่สองจึงมีชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง กำหนดรูปแบบการแจ้งข้อกล่าวหาโดยให้จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิดและจะมีการไต่สวนในเรื่องใด สาระสำคัญคงอยู่ที่ว่ามีการแจ้งข้อกล่าวหาถูกต้องตามพยานหลักฐานแล้ว ซึ่งตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยได้ระบุวันเดือนปีที่เกิดเหตุ โดยในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ระบุเวลาประมาณ ๑๗.๓๓ นาฬิกา ส่วนวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ระบุเวลาประมาณ ๑๖.๔๓ นาฬิกา ตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาเอกสารหมายเลข จ.๖๘ ทั้งจำเลยได้เข้าร่วมประชุมรัฐสภาในวันเกิดเหตุทั้งสองวัน แม้ตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาเอกสารหมายเลข จ.๖๘ จะไม่มีลายมือชื่อของจำเลยลงไว้ก็ตาม แต่จำเลยขอเลื่อนการชี้แจงข้อกล่าวหาทุกข้อกล่าวหาอีกหลายครั้งโดยอ้างถึงบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาเอกสารหมายเลข จ.๖๘ ตามหนังสือขอเลื่อนการชี้แจงข้อกล่าวหาเอกสารหมายเลข จ.๗๒ ประกอบกับจำเลย

ยังชี้แจงข้อกล่าวหาเป็นหนังสือระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน อันแสดงให้เห็นว่าจำเลยรับทราบข้อกล่าวหาในเอกสารดังกล่าวเป็นอย่างดี การแจ้งข้อกล่าวหาชอบด้วยกฎหมายแล้ว ดังนั้น โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องโดยชอบ อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ทำนองว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับฟังข้อเท็จจริงคลาดเคลื่อน เนื่องจากคลิปวิดีโอที่คดีหมายเลข วจ.๖ รายการที่ ๒ ตรงกับคลิปวิดีโอที่คดีหมายเลข วจ.๒ รายการที่ ๒ รวมถึงคลิปวิดีโอที่คดีหมายเลข วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นคลิปวิดีโอที่มีการถ่ายไว้ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดอื่น มิใช่ในการพิจารณาญัตติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙ ในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา และการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐ ในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ตามฟ้อง พยานหลักฐานดังกล่าวจึงไม่น่ารับฟัง และคำให้การของนางสาวรังสิมา รอดรัศมี ที่ให้การต่อศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และในชั้นไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เปลี่ยนไปมาในข้อเท็จจริงเดียวกัน ขัดแย้งกับพยานปากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงไม่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือนั้น เห็นว่า โจทก์มีนางสาวรังสิมา รอดรัศมี พยานโจทก์ เบิกความยืนยันว่า จำเลยถือบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนมากกว่า ๒ ใบ และใช้บัตรดังกล่าวใส่ในช่องอ่านบัตร แล้วกดปุ่มบนเครื่องลงคะแนนต่อเนื่องกันทุกบัตร ตามภาพในคลิปวิดีโอที่คดีหมายเลข วจ.๖ รายการที่ ๑ และที่ ๒ และ วจ.๙ รายการที่ ๓ นางสาวรังสิมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รู้จักจำเลยเป็นอย่างดี ก่อนถ่ายคลิปวิดีโอที่นางสาวรังสิมาทำแผนผังระบุตำแหน่งที่นั่งและเสื้อผ้าที่จำเลยสวมใส่ให้ผู้ถ่ายคลิปทราบ ระหว่างการถ่ายคลิปวิดีโอที่นางสาวรังสิมาติดต่อบุคคลกับผู้ถ่ายคลิปปอยู่ตลอดเวลา หลังจากที่ได้คลิปวิดีโอที่นางสาวรังสิมานำไปให้

นายอภิสิทธิ์ทันที กับมีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พยานโจทก์ เบิกความสนับสนุนว่า นางสาวรังสิมาน่า คลิปวีดิทัศน์มามอบให้พยานจริง ต่อมาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ส่ง คลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ วจ.๙ และ วจ.๑๑๔ ไปตรวจพิสูจน์ ซึ่งก็ได้รับความจากพันตำรวจโทนิติ อินทุลักษณะ เจ้าพนักงานผู้ตรวจพิสูจน์ ว่า ผลการตรวจพิสูจน์คลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ และ วจ.๙ ไม่พบร่องรอยการ ตัดต่อเพิ่มข้อมูล การตรวจพิสูจน์ดังกล่าวกระทำตามหลักวิชาโดยผู้เชี่ยวชาญ จึงมีน้ำหนักให้รับฟัง ทั้งในชั้นพิจารณาจำเลยก็รับว่าบุคคลในคลิปคือจำเลย ที่จำเลยอ้างว่าคลิปวีดิทัศน์ดังกล่าวถูกตัดต่อ จึงเป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ ไม่อาจรับฟังได้ ส่วนที่จำเลยอ้างว่าโจทก์มิได้ส่งคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๒ ไปตรวจพิสูจน์ด้วยนั้น ได้รับความจากนางอัจฉรา จุยืนยง เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบโสตทัศนูปกรณ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ว่า เสียงที่ปรากฏในคลิปวีดิทัศน์ วจ.๖ รายการที่ ๒ ตรงกับ ข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๕๙ แผ่นที่ ๓๐๖๘ และแผ่นที่ ๓๐๖๙ ส่วนเสียงที่ปรากฏในคลิปวีดิทัศน์ หมายเลข วจ.๙ รายการที่ ๓ และหมายเลข วจ.๖ รายการที่ ๑ ตรงกับ ข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๖๐ แผ่นที่ ๓๒๔๓ ถึงแผ่นที่ ๓๒๔๕ เป็นเวลาเดียวกันกับที่มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ส่วนคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๒ รายการที่ ๓ ปรากฏเสียงการอภิปรายของสมาชิกในเวลาอื่น มิใช่เหตุการณ์ในเวลาลงคะแนนนั้น แม้โจทก์มิได้ขอให้ ส่งคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๒ ไปตรวจพิสูจน์ ก็ไม่อาจนำเอาคลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๒ มารับฟังเป็น ข้อพิพาทแก่คลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ และ วจ.๙ ได้ และแม้ไม่ปรากฏว่าบุคคลที่ถ่ายคลิปคือบุคคลใด หรือมิได้ตัวมาเบิกความยืนยัน ก็ไม่ทำให้พยานหลักฐานของโจทก์มีน้ำหนักลดน้อยลง พยานหลักฐานที่ โจทก์นำเข้าไต่สวนมีน้ำหนักให้รับฟังโดยปราศจากข้อสงสัยว่า คลิปวีดิทัศน์หมายเลข วจ.๖ รายการที่ ๒ เป็นภาพเหตุการณ์ลงคะแนนระหว่างที่มีการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของ

สมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ส่วนคดีปวิติทัศน์หมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นเหตุการณ์ลงมติปิดการอภิปรายที่มีการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ โดยจำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนน ที่เป็นบัตรจริงของจำเลยและสมาชิกรายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนเสียงของตน และแทนสมาชิกวุฒิสภาอื่นด้วย อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ ที่ใช้บังคับขณะเกิดเหตุ ทั้งเป็นการขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนไว้ ตามมาตรา ๑๒๓ และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรคสาม การกระทำของ จำเลยจึงมีเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เป็นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิด ความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกวุฒิสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น หรือ ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตอันเป็นความผิดตามฟ้อง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองวินิจฉัยชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการสุดท้ายว่า มีเหตุให้ลงโทษสถานเบา รอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษแก่จำเลยหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยไม่เคยมีประวัติในการ กระทำความผิดมาก่อน เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี ประกอบอาชีพสุจริต เคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด สกลนคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ภายหลังเกิดเหตุไม่มีบุคคลใดกล่าวอ้างว่า จำเลยนำบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้แทนตนนั้น เห็นว่า จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตน และออกเสียงลงคะแนนคราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องลงคะแนนและกดปุ่มแสดงตน

แทนสมาชิกรัฐสภารายอื่นติดต่อกันหลายครั้งโดยไม่ย่อเกรงต่อกฎหมายและไม่คำนึงถึงบทบาทหน้าที่ที่ถูกต้องของสมาชิกรัฐสภา ทั้งจำเลยเป็นสมาชิกรัฐสภาซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย พฤติการณ์ที่จำเลยกระทำผิดจึงเป็นเรื่องร้ายแรง ไม่มีเหตุสมควรที่จะรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษให้แก่จำเลย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ดุลพินิจวางโทษจำคุกกระหนละ ๑ ปี ก่อนลดโทษให้หนึ่งในสาม และไม่รอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยนั้น เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

จึงวินิจฉัยยืน.

นายสิทธิโชติ อินทวิเศษ

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๒/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๑๐/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายนิรศร ทองธีราช	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕	
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับอุทธรณ์วันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖	

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร สังกัดพรรคเพื่อไทย จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช (แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑
วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔) ต่อประธานรัฐสภา ประธานรัฐสภาส่งสำเนา
ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบรรจุเข้าวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุม
ร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่ง วาระที่สอง และวาระที่สาม ในระหว่างวันที่ ๑
เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖ ต่อเนื่องกันตามลำดับ จำเลยกระทำความผิดหลาย
กรรมต่างกัน กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา
วาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่าง
รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ กรณีห้ามมิให้
จับกุมคุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวนในระหว่างที่พระราช
กฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือประกาศให้มีการออก
เสียงประชามติมีผลใช้บังคับ ในวันดังกล่าว เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิก
ลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๙ และเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ใน
การประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป)
เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐
เรื่องให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมีสมาชิกภาพอยู่ในวันที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับยังคงมีสมาชิกภาพและปฏิบัติ
หน้าที่วุฒิสภาต่อไป ในวันดังกล่าวเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกัน
ของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ ตามที่มีสมาชิกวุฒิสภาอื่นได้เสนอญัตติขอปิดการอภิปราย
ตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จำเลยได้เข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภาทั้งสองวันดังกล่าว จำเลยใช้
อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งของตนโดยมิชอบ นำบัตรประจำตัวและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็น
บัตรจริงของจำเลยและของสมาชิกวุฒิสภารายอื่นจำนวนหลายใบอันเกินกว่าจำนวนบัตรแสดงตนและ

ลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ที่จำเลยและสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งจะมีและใช้ได้เพียงคนละหนึ่งใบ คนละหนึ่งเสียง มาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลย แสดงตนและออกเสียงแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น โดยเลียบบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวหมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องออกเสียงลงคะแนน และกดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงมติคราวละหลายใบในการออกเสียงลงคะแนนในคราวเดียวกัน และจำเลยออกเสียงลงคะแนนในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ให้ปิดการอภิปราย อันเป็นการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเกินกว่าหนึ่งเสียง ในการลงคะแนนมติในแต่ละครั้ง การกระทำของจำเลยทั้งสองครั้งเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกรัฐสภาซึ่ง เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือการครอบงำใดๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาได้ปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่กำหนดให้สมาชิกคนหนึ่งมีเพียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน การกระทำของจำเลยดังกล่าวมีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือนขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภา โดยขัดแย้ง ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมีอาจถือได้ว่ามติของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จนกระทั่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ ว่าการกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ขอแก้ไขเพิ่มเติม

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีขอบ การพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการ ปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของรัฐสภาอันเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและสมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่น และเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา แขวงจตุรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำเลยเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของ ศาลนี้ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ นับ โทษจำเลยต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้ลงโทษต่อ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ เป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทง ความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ องค์คณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากให้ลงโทษจำคุก กระทงละ ๑ ปี คำเบิกความของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกกระทงละ ๘ เดือน รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๑๖ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำ

ความผิดใดๆ มาก่อน ก็ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอกการลงโทษแก่จำเลย ส่วนที่โจทก์มีคำขอให้นับโทษคดีนี้ต่อจากโทษของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ นั้น เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลยังมีคำพิพากษา คำขอส่วนนี้จึงให้ยก

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ของจำเลย พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร สังกัดพรรคเพื่อไทย จำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่อประธานรัฐสภา โดยเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา รวม ๓ ฉบับ ประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติ ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ขณะเกิดเหตุ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา วาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ ครั้นเวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในมาตรา ๙ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ต่อมาวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ มี

การประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ จำเลยเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้นเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ตามรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๕๙ ถึง จ.๖๒ การประชุมรัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเสร็จสิ้นวาระที่สองทั้งสามร่าง แต่ก่อนถึงกำหนดประชุมเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ วาระที่สาม สมาชิกรัฐสภายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ๔ คำร้อง ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณา และมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ ในส่วนที่เกี่ยวกับคดีนี้ว่า วิธีการในการแสดงตนและลงมติในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน แต่จากพยานหลักฐานในการไต่สวนชี้ให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑๖๒ (จำเลย) เป็นสมาชิกรัฐสภาได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนคราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องอ่านบัตรและกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้ง รับฟังได้ว่ามีสมาชิกรัฐสภาหลายรายมิได้มาออกเสียงลงมติในที่ประชุมรัฐสภาในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ (ฉบับที่หนึ่ง) แต่มอบให้สมาชิกรัฐสภาบางรายใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และขัดต่อข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ตามเอกสารหมายเลข จ.๖๓ ส่วนที่มีผู้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องเรียนสมาชิกรัฐสภา ๓๑๒ คน ตามเอกสารหมายเลข จ.๖๑ ในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดทางอาญา ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่

ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น และฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๓/๑ โจทก์จึงฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยไว้พิจารณา เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ มิได้บัญญัติให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง โดยไม่ผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากอัยการสูงสุด ก่อน และอัยการสูงสุดเท่านั้นที่จะมีอำนาจในการยื่นคำร้อง ที่ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้และได้วินิจฉัยคำร้อง ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เห็นว่า แม้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะเกี่ยวเนื่องกับการกระทำของจำเลยตามที่โจทก์ฟ้องเป็นคดีนี้ และคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญจะถือเป็นเด็ดขาดและมีผลผูกพันทุกองค์กรก็ตาม แต่ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่มีประเด็นพิจารณาและวินิจฉัยถึงความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญซึ่งมีอำนาจพิจารณา วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รวมถึงร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม และการกระทำเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภาว่าผิดไปจากระเบียบข้อบังคับ หรือรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยมีได้มุ่งหมายพิสูจน์เจตนาแห่งการทำความผิด ทั้งมิได้มุ่งหมายให้ผู้กระทำต้องรับโทษ อันเป็นการวินิจฉัยถึงกระบวนการตราร่างกฎหมายเท่านั้น แตกต่าง

จากคดีนี้ที่เป็นคดีอาญาซึ่งการพิจารณาพิพากษาคดีศาลจำต้องวินิจฉัยพยานหลักฐานและพิเคราะห์ถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดอันเป็นองค์ประกอบภายนอก รวมทั้งเจตนาและเจตนาพิเศษแห่งการกระทำความผิดอันเป็นองค์ประกอบภายในของจำเลย โดยศาลมีอำนาจไต่สวนพยานหลักฐานที่โจทก์และจำเลยนำเข้าไต่สวนตามประเด็นและแนวทางการเสนอพยานหลักฐานของตน และมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานอื่นมาไต่สวนได้ ดังนี้ เมื่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้วินิจฉัยถึงองค์ประกอบของความผิดตามฟ้อง จึงหาได้ผูกพันให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจำต้องพิพากษาลงโทษจำเลยไม่ กรณีต้องพิจารณาจากพยานหลักฐานในคดีนี้ การที่บุคคลใดจะต้องรับโทษอย่างไรหรือไม่ เป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการเป็นคดีอาญาตามบทกฎหมาย และที่จำเลยอุทธรณ์อ้างว่า ผู้รื้อนำความเห็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการไต่สวนประกอบข้อเท็จจริงอื่น การรับคำร้องและตั้งคณะกรรมการไต่สวนในคดีนี้ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นการไต่สวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อโจทก์รับสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลเป็นคดีนี้จึงเป็นการยื่นฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่มีอำนาจวินิจฉัย เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับในขณะเกิดเหตุ มาตรา ๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยหรือมีผู้กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว เว้นแต่ในกรณีที่ผู้กล่าวหามิใช่ผู้เสียหาย และคำกล่าวหาไม่ระบุพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่

สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะไม่ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงก็ได้” ดังนั้น เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามคำร้องว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีการอ้างถึงคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ ที่ได้วินิจฉัยไว้ว่า วิธีการในการแสดงตนและลงมติในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะสมาชิกวุฒิสภาคนหนึ่งย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน จำเลยซึ่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนคราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องอ่านบัตรและกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้ง ในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และขัดต่อข้อบังคับการประชุมรัฐสภานั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. รับคำร้องนี้ โดยใช้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานประกอบ เช่นนี้ไม่ได้มีลักษณะอันต้องห้ามให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๔ การตั้งคณะกรรมการไต่สวนในคดีนี้จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อกล่าวหาแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง และรวบรวมพยานหลักฐานจัดทำสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงเสนอประธานกรรมการ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาเป็นมูลหรือไม่ต่อไป ข้ออ้างของจำเลยที่ว่าศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยไว้พิจารณาและอ้างว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นเพียงความเห็นของจำเลยแต่เพียงลำพัง ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นเพียงพยานหลักฐานหนึ่งที่ชี้ให้เห็นถึงกระบวนการตราร่างกฎหมายที่ไม่ชอบด้วย

รัฐธรรมนูญ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้นำแต่เพียงคำวินิจฉัยนั้นมาเป็นฐานที่ตั้งแห่งคดีเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์อ้างว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการแจ้งข้อกล่าวหา ๒ ครั้ง จำเลยได้รับแจ้งข้อกล่าวหาครั้งแรกเพียงครั้งเดียวตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา ฉบับลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ เรื่องการใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าหนึ่งเสียง ระบุวันกระทำความผิดวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ โดยจำเลยได้เข้าไปรับทราบข้อกล่าวหาแล้ว และจำเลยได้ยื่นชี้แจงข้อกล่าวหาต่อผู้ว่า ไม่มีวันเวลาและรายละเอียด ครั้งที่สองตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ มีการแจ้งวันกระทำความผิด ๒ วัน คือ ในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลาประมาณ ๑๗.๓๓ น. และวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลาประมาณ ๑๖.๔๓ น. ซึ่งปรากฏเวลาขณะกระทำอย่างชัดเจน แต่จำเลยไม่ได้รับทราบข้อกล่าวหาฉบับนี้ จึงไม่ทราบว่าถูกกล่าวหา และไม่ได้ยื่นคำชี้แจงข้อกล่าวหา แต่มาทราบเมื่อจำเลยถูกฟ้องเป็นคดีนี้ว่า คำกล่าวหาที่มีวันเดือนปีและเวลาตามฟ้อง จำเลยจึงผิดหลงต่อผู้คดี และทำให้จำเลยขาดโอกาสแสวงหาพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหาและทำให้การแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ มีชอบด้วยกฎหมาย เห็นว่า การแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นขั้นตอนในการไต่สวน เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าได้มีการไต่สวนในเรื่องใดและทราบว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิดเท่านั้น และให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสชี้แจงข้อกล่าวหาแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง อันเป็นขั้นตอนในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อจัดทำสำนวนให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาและมีมติว่าข้อกล่าวหาเป็นมูลหรือไม่ เมื่อปรากฏว่าในการแจ้งข้อกล่าวหาครั้งที่สอง ตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ เอกสารหมาย จ.๖๘ (ตามเอกสารของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หน้า ๓๖๔๒-๓๖๔๘) ต่อมาจำเลยได้มีหนังสือขอเลื่อนการชี้แจงข้อกล่าวหา ฉบับลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม

๒๕๕๘ อ้างถึงบันทึกแจ้งข้อกล่าวหา ฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยได้กล่าวในหนังสืออ้างว่า “ตามหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ นั้น ข้าพเจ้าตรวจสอบจากคนงานที่พักอาศัยอยู่ตามบ้านเลขที่อันเป็นภูมิลำเนาในทะเบียนราษฎรของข้าพเจ้าแล้ว ทราบว่าคนงานได้รับหนังสือดังกล่าวจากการส่งทางไปรษณีย์ตอบรับตั้งแต่ประมาณวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๘ ซึ่งจะครบกำหนดตามกฎหมายที่ข้าพเจ้าต้องชี้แจงข้อกล่าวหาหรือดำเนินการอย่างใดภายในวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ นั้น ข้าพเจ้าจึงไม่สามารถดำเนินการทำคำชี้แจงข้อกล่าวหาให้แล้วเสร็จทันตามระยะเวลาดังกล่าวได้” อันถือว่าจำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหาและได้รับสำเนาข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ซึ่งต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้มีมติให้โอกาสจำเลยขยายระยะเวลาการชี้แจง โดยจำเลยก็ได้มีหนังสือขอเลื่อนการชี้แจงอีกตามเอกสารหมายเลข จ.๗๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติให้โอกาสจำเลยขยายระยะเวลาการชี้แจงครั้งสุดท้ายถึงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ โดยแจ้งด้วยว่า หากจำเลยไม่ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ถือว่าจำเลยไม่ประสงค์ที่จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ซึ่งจำเลยได้ยื่นคำชี้แจงฉบับลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ขอให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา โดยได้ชี้แจงข้อกล่าวหาเกี่ยวกับประเด็นที่ว่า จำเลยได้ใช้บัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกรัฐสภารายอื่นทำการแสดงตนและลงคะแนนแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่นไว้อย่างละเอียดแล้ว พร้อมทั้งได้อ้างพยานหลักฐานประกอบการชี้แจงโดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เรียกพยานมาประกอบสำนวนด้วย อันแสดงให้เห็นได้ว่าจำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหาและมีโอกาสในการแสวงหาพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหาเพื่อต่อสู้คดีอย่างเต็มที่แล้ว การแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มูลความผิด ชอบที่จะส่งรายงานสำนวนการไต่สวนและเอกสารพร้อมทั้งความเห็นไปยังโจทก์เพื่อ

ดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป ดังนั้น โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์อ้างว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับฟังข้อเท็จจริงคลาดเคลื่อนเนื่องจากคลิปวิดีโอที่ ๒ ตรงกับคลิปวิดีโอที่ ๒ ตรงกับคลิปวิดีโอที่ ๒ รวมถึงคลิปวิดีโอที่ ๓ เป็นคลิปวิดีโอที่มีการถ่ายไว้ใน การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดอื่น มิใช่ในการพิจารณาญัตติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๙ ในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา และการพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐ ในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ตามฟ้อง พยานหลักฐานดังกล่าวจึงไม่น่ารับฟังข้อเท็จจริงในชั้นไต่สวนปรากฏว่า เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเปิดภาพคลิปวิดีโอที่ ๒ และหมาย จ.๑๑๔ คลิปที่ ๓ ให้จำเลยดูแล้ว จำเลยเบิกความรับว่าบุคคลในภาพเคลื่อนไหวตามคลิปวิดีโอที่ ๒ และหมาย จ.๑๑๔ คลิปที่ ๓ เป็นจำเลย แต่ปฏิเสธว่าคลิปวิดีโอที่ ๒ มิใช่คลิปที่ถ่ายในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ และหมาย จ.๑๑๔ คลิปที่ ๓ มิใช่คลิปที่ถ่ายในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ และเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ส่งคลิปวิดีโอที่ ๒ จ.๑๑๔ และ จ.๑๑๔ ไปตรวจพิสูจน์ที่กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามคำแถลงของโจทก์และจำเลย พันตำรวจโทนิติ อินทุลักษณะ นักวิทยาศาสตร์ (สบ.๑) กลุ่มงานตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ให้ถ้อยคำประกอบรายงานการตรวจพิสูจน์

เอกสารหมายเลข ๑ ยืนยันผลการตรวจพิสูจน์ว่าไม่พบร่องรอยการตัดต่อของคลิปวิดีโอที่คดีหมายเลข ๖ คลิปที่ ๒ และหมายเลข ๖.๔ คลิปที่ ๓ คดีจึงฟังได้ว่าบุคคลในคลิปดังกล่าวคือจำเลย ดังนั้น ในชั้นนี้ มีประเด็นต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยเพียงว่า คลิปวิดีโอที่คดีหมายเลข ๖.๖ คลิปที่ ๒ และหมายเลข ๖.๔ คลิปที่ ๓ เป็นคลิปวิดีโอที่มีการถ่ายไว้ใน การพิจารณาญัตติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔ ในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา และการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐ ในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า โจทก์มีนางอัจฉรา จุ้ยนิยม ตำแหน่งผู้บังคับบัญชากลุ่มงานโสตทัศนูปกรณ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งขณะเกิดเหตุมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา โดยจะรับผิดชอบในการควบคุมระบบโสตทัศนูปกรณ์ในห้องประชุมรัฐสภาระบบไมโครโฟน ระบบการลงคะแนนเสียง ระบบภาพ การถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภาทางโทรทัศน์วงจรปิด และการให้บริการสำเนาข้อมูลภาพและเสียงแก่สมาชิกรัฐสภา อันเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบโสตทัศนูปกรณ์ ซึ่งเป็นพยานคนกลางมาเบิกความในชั้นไต่สวนว่า เสียงที่ปรากฏในคลิปวิดีโอที่คดีหมายเลข ๖.๖ คลิปที่ ๒ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาเอกสารหมายเลข ๖.๕๔ แผ่นที่ ๓๐๖๘ และแผ่นที่ ๓๐๖๙ ส่วนเสียงที่ปรากฏในคลิปวิดีโอที่คดีหมายเลข ๖.๔ คลิปที่ ๓ และหมายเลข ๖.๖ คลิปที่ ๑ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาเอกสารหมายเลข ๖.๖๐ แผ่นที่ ๓๒๔๓ ถึงแผ่นที่ ๓๒๔๕ เป็นเวลาเดียวกันกับที่มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๔ และมาตรา ๑๐ ตามฟ้อง ซึ่งเมื่อฟังประกอบกับข้อเท็จจริงที่ได้จากผลการตรวจพิสูจน์คลิปวิดีโอที่คดีหมายเลข ๖.๖ คลิปที่ ๒ และหมายเลข ๖.๔ คลิปที่ ๓ ว่าไม่พบร่องรอยการตัดต่อของคลิปทั้งสองแล้ว เพียงจำเลยกล่าวอ้างว่าคลิปทั้งสองดังกล่าวมีการถูกนำมาตัดต่อภาพและเสียง โดยอ้างถึงข้อ

พิธีของเวลาในคลิป ลักษณะที่นิ่ง ลักษณะเสียง และข้อแตกต่างของเอกสารที่ปรากฏในคลิปภาพ วิดีทัศน์ ยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังหักล้างการวินิจฉัยซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่รับฟังว่า คลิปวิดีโอทัศน์หมายเลข วจ.๖ คลิปที่ ๒ เป็น ภาพเหตุการณ์ลงคะแนนระหว่างที่มีการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของ สมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ส่วนคลิปวิดีโอทัศน์หมายเลข วจ.๙ คลิปที่ ๓ เป็นเหตุการณ์ลงมติปิดการอภิปรายที่มีการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิก วุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ โดยมีภาพจำเอยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตน และลงคะแนนที่เป็นบัตรจริงของจำเอยและสมาชิกรายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบ เพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่น ส่วนที่จำเอยอุทธรณ์ว่า คำให้การของนางสาวรังสิมา รอดรัศมี ที่ให้การต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งสองครั้ง และในชั้นไต่สวนของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีการให้การเปลี่ยนไปมาในข้อเท็จจริงเดียวกัน และ เหตุเกิดในวันเวลาเดียวกัน ขัดแย้งกับพยานปากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ที่อยู่ในเหตุการณ์เดียวกัน จึงไม่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ดังนั้น วัตถุพยานที่เป็นคลิปวิดีโอทัศน์หมายเลข วจ.๖ วจ.๙ และ จ.๑๑๔ ที่นางสาวรังสิมานำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีนี้ จึงไม่ได้เป็นพยานหลักฐานที่น่าเชื่อถือได้มั่นคง หากจะต้องรับฟังคลิปวิดีโอทัศน์อื่นที่โจทก์อ้างส่ง เช่น วจ.๑ วจ.๒ วจ.๔ วจ.๕ วจ.๘ วจ.๙ และ จ.๑๑๕ ประกอบการวินิจฉัยว่าจำเอยได้กระทำความผิดตามฟ้อง เห็นว่า นางสาวรังสิมา ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ เป็นพยานโจทก์ เบิกความประกอบคลิปวิดีโอทัศน์หมายเลข วจ.๖ คลิปที่ ๒ และหมายเลข วจ.๙ คลิปที่ ๓ ว่าเป็นผู้ให้บุคคล บันทึกรูปภาพวิดีโอทัศน์ทั้งสองคลิبدังกล่าว โดยได้ติดต่อสื่อสารกับผู้บันทึกภาพอยู่ตลอดเวลาในระหว่าง บันทึกภาพ ซึ่งการพิจารณาว่าการกระทำของจำเอยจะเป็นความผิดตามที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามาหรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาถึงการกระทำและเจตนาของจำเลยอันเป็นองค์ประกอบแห่งความผิด แม้คำเบิกความของนางสาวรังสีมาต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ตนไปขอร้องเจ้าหน้าที่ซึ่งพยานไม่ขอเปิดเผยชื่อให้ช่วยถ่ายรูปและวิดีโอให้แล้วนำไปมอบให้ฝ่ายกฎหมายของพรรคประชาธิปัตย์เพื่อดำเนินการ และให้การในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าตนให้บุคคลที่ไว้วางใจเป็นผู้ถ่ายทำเพื่อเป็นหลักฐานแล้วนำไปรายงานนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์จากนั้นจึงส่งมอบข้อมูลให้ฝ่ายกฎหมายนั้น จะแตกต่างจากคำเบิกความในชั้นไต่สวนดังที่จำเลยอ้างในอุทธรณ์ก็ตาม แต่ความแตกต่างดังกล่าวเป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยเกี่ยวกับตัวบุคคลผู้บันทึกภาพคลิปวิดีโอซึ่งใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีนี้ และขั้นตอนการส่งมอบคลิปวิดีโอที่บันทึกได้ให้แก่ นายอภิสิทธิ์เท่านั้น มิได้ทำให้การรับฟังคลิปวิดีโอหมาย วจ.๖ คลิปที่ ๒ และหมาย วจ.๙ คลิปที่ ๓ ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประกอบพยานเอกสารและพยานบุคคลที่เป็นกลางไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างไร ทั้งนี้ พฤติการณ์ที่จำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนที่เป็นบัตรจริงของจำเลยและสมาชิกรัฐสภารายอื่นเสียบบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่นได้ถูกบันทึกไว้จริงพยานหลักฐานตามทางไต่สวนจึงรับฟังได้ว่า จำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนที่เป็นบัตรจริงของจำเลยและสมาชิกรัฐสภารายอื่นเสียบบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทน ในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ และการประชุมเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ ที่ใช้บังคับขณะเกิดเหตุ ทั้งเป็นการขัดต่อ

หลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนไว้ตามมาตรา ๑๒๓ และขัดต่อหลัก การออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม การกระทำของจำเลยจึงมีเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ ตามบทนิยามของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เป็นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชน ชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกวุฒิสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตอัน เป็นความผิดตามฟ้อง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

คงมีปัญหที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการสุดท้ายว่า มีเหตุให้การ กำหนดโทษ หรือลงโทษสถานเบา และรอการลงโทษจำเลยหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์อ้างว่า จำเลยไม่เคยมีประวัติในการกระทำความผิดเป็นคดีอาญามาก่อน เป็นผู้ใฝ่ในการศึกษาเล่าเรียนจนจบ การศึกษาระดับปริญญาเอก ประกอบอาชีพโดยสุจริต อุทิศความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ ประชาชนมอบหมายด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตตลอดมา อุทิศตนช่วยเหลือสังคมมาโดยตลอด จนใน ปัจจุบันจำเลยเจ็บป่วยด้วยโรคหัวใจเต้นผิดจังหวะ และได้ทำการรักษาโดยใช้สายสวนหลอดเลือด เข้าหัวใจจำนวน ๔ เส้น ผลการรักษาทำให้ร่างกายของจำเลยตอบสนองช้า พุดไม่ชัดเจน รักษาโดย การกินยาต้านการแข็งตัวของเลือด และต้องเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลเป็นประจำ จำเลยเป็นอาจารย์ สังกัด หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย จึงเป็นผู้มีหน้าที่การงานที่มั่นคง ในคดีหมายเลขดำที่ อม.๑๙/๒๕๖๕ ซึ่งโจทก์ได้ฟ้อง นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์ ในข้อกล่าวหาเดียวกัน ศาลนี้ได้พิพากษารอการลงโทษ และตั้งแต่เกิด

เหตุจนถึงปัจจุบันคณะกรรมการกิจการของสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้มีการตั้งกรรมการตรวจสอบในเรื่องนี้ และไม่มีผู้ร้องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรตรวจสอบในเรื่องนี้ รวมทั้ง ไม่มีบุคคลใดกล่าวอ้างว่าตนเป็นผู้เสียหายว่าจำเลยนำเอาบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้แทนตน จำเลยได้ลุแก่อำนาจความรู้สึกสำนึกผิดต่อสิ่งที่ได้กระทำ จำเลยอาจขาดสติ โง่เขลาเบาปัญญา จนหลงกระทำผิดลงไป จำเลยขอสาบานว่าจะแก้ไขและกลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคม และจำเลยจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รวมทั้งช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนจนกว่าชีวิตจะหาไม่ เห็นว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในการใช้อำนาจนิติบัญญัติมีหน้าที่ในการพิจารณาร่างกฎหมายมาบังคับใช้แก่ประชาชน ลักษณะการกระทำของจำเลยมีผลกระทบต่อสิทธิขั้นมูลฐานของผู้ออกเสียงลงคะแนนที่ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเพียงเสียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนนในแต่ละครั้ง กระทบต่อกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ อันเป็นการละเมิดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกรัฐสภาไม่ชอบด้วยหลักนิติธรรม นับว่าเป็นเรื่องร้ายแรงข้ออ้างของจำเลยไม่เป็นเหตุที่จะรับฟังเพื่อรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลย ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ดุลพินิจวางโทษจำคุกจำเลยกระหนาบ ๑ ปี ก่อนลดโทษให้หนึ่งในสามนั้น เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งรูปคดีแล้ว อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นอีกเช่นกัน

จึงวินิจฉัยว่า คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถูกต้อง ให้พิพากษายืน.

นายพนรัตน์ สี่ทิศประเสริฐ

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๒ /๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๑๐ /๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกา

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายนิรศร ทองธิราช	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องและแก้ไขฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร สังกัดพรรคเพื่อไทย จึงเป็นผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับ

คณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติม

รัฐธรรมนูญ (ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ...

(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐

และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔)) ต่อประธานรัฐสภา

ประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบรรจุเข้าวาระการประชุมร่วมกัน

ของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่ง วาระที่สองและ

วาระที่สาม ในระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖ ต่อเนื่องกันตามลำดับ

จำเลยกระทำความผิดหลายกรรมต่างกันกล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน

ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป)

เพื่อพิจารณาและลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาใน

มาตรา ๙ กรณีห้ามมิให้จับกุมคุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวนใน

ระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือ

ประกาศให้มีการออกเสียงประชามติมีผลใช้บังคับ ในวันดังกล่าว เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่

ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในมาตรา ๙ และเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของ สมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เรื่องให้สมาชิกวุฒิสภาที่มีสมาชิกภาพอยู่ในวันที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับ ยังคงมีสมาชิกภาพและปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาต่อไป ในวันดังกล่าวเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ ตามที่มีสมาชิกรัฐสภาอื่น เสนอญัตติขอปิดการอภิปรายตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จำเลยเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภา ทั้ง ๒ วันดังกล่าว จำเลยใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งของตนโดยมิชอบ นำบัตรประจำตัวและ ลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและของสมาชิกรัฐสภารายอื่นจำนวนหลายใบอัน เกินกว่าจำนวนบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ที่จำเลยและสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งจะพึงมี และใช้ได้เพียงคนละ ๑ ใบ คนละ ๑ เสียง มาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลย แสดง ตนและออกเสียงแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น โดยเสียบบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ ดังกล่าวหมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องออกเสียงลงคะแนน และกดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงคะแนน คราวละหลายใบในการออกเสียงลงคะแนนในคราวเดียวกัน และจำเลยออกเสียงลงคะแนนใน

วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ให้ปิดการอภิปราย อันเป็นการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเกินกว่า

๑ เสียง ในการลงคะแนนในแต่ละครั้ง การกระทำของจำเลยทั้งสองครั้งเป็นการขัดต่อหลักการ

พื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกรัฐสภา เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยที่จะต้อง

ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือการครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติ

หน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยโดยปราศจากการขัดกันแห่ง

ผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติ

หน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนนตาม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่กำหนดให้สมาชิก

คนหนึ่งมีเพียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน การกระทำของจำเลยมีผลทำให้การออกเสียง

ลงคะแนนในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือนขัดต่อ

กฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทน

ปวงชนชาวไทย อันเป็นการกระทำการในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมีอาชญากรรมที่

ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปโดย

ชอบตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จนกระทั่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยของ

ศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ ว่าการกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ
พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
โดยมิชอบ การพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วย
รัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่ง
หรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ
เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยรวม กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของ
รัฐสภาอันเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและสมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่น และเป็นการกระทำโดย
ทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา แขวงจิตลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำเลยเป็นบุคคลคนเดียวกับ
จำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ พระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ นับโทษจำเลยต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขดำที่
อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่จำเลยรับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์

ขอให้นับโทษต่อ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณาว่า
จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ เป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรม
เป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๑ องค์คณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากให้
ลงโทษจำคุกกระทงละ ๑ ปี คำเบิกความของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุ
บรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๗๘ คงจำคุกกระทงละ ๘
เดือน รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๑๖ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องราวร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่า
จำเลยเคยกระทำความผิดใด ๆ มาก่อน ก็ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอกการลงโทษแก่จำเลย ส่วนที่โจทก์
มีคำขอให้นับโทษคดีนี้ต่อจากโทษของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม.๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ นั้น
เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลยังมิได้มีคำพิพากษา คำขอส่วนนี้จึงให้ยก

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ของจำเลย พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนก

คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

และคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า จำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข จ.๖๔ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่อประธานรัฐสภา
โดยเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา รวม ๓ ฉบับ ประธานรัฐสภาส่งสำเนา
ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้
ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติ ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีมติรับหลักการเมื่อวันที่
๔ เมษายน ๒๕๕๖ ขณะเกิดเหตุ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา
วาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่าง
แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาจากสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ ครั้นเวลา ๑๗.๓๓
นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในมาตรา ๙ จำเลยร่วม
แสดงตนและลงคะแนนด้วย ต่อมาวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่
สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติ

ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ จำเลยเข้าร่วมประชุมด้วย ครั้นเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ตามรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเอกสารหมายเลข จ.๕๙ ถึง จ.๖๒ การประชุมรัฐสภาพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นวาระที่สองทั้งสามร่าง แต่ก่อนถึงกำหนดประชุมเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญวาระที่สาม สมาชิกรัฐสภายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ๔ คำร้อง ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาและมีคำวินิจฉัยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับคดีนี้ว่า วิธีการในการแสดงตนและลงมติในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน แต่จากพยานหลักฐานในการไต่สวนชี้ให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑๖๒ (จำเลย) เป็นสมาชิกรัฐสภาได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนคราวหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องอ่านบัตรและกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้ง รับฟังได้ว่ามีสมาชิกรัฐสภาหลายรายมิได้มาออกเสียงลงมติในที่ประชุมรัฐสภาในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ (ฉบับที่หนึ่ง)

แต่มอบให้สมาชิกรัฐสภาบางรายใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติม

รัฐธรรมนูญ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และขัดต่อ

ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕-๑๘/๒๕๕๖ เอกสารหมาย

จ.๒๓ ส่วนที่มีผู้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องเรียนสมาชิกรัฐสภา ๓๑๒ คน ตามเอกสาร

หมาย จ.๒๑ นั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙ ว่า การกระทำของจำเลย

มีมูลความผิดทางอาญา ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่า

มีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆใด

ในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่

ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๓/๑

ตามเอกสารหมาย จ.๗ โจทก์จึงฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจ

ฟ้องหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยไว้

พิจารณา เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ มิได้บัญญัติ

ให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง โดยไม่ผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากอัยการสูงสุด
ก่อน และอัยการสูงสุดเท่านั้นที่จะมีอำนาจในการยื่นคำร้อง ที่ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้และ
ได้วินิจฉัยคำร้อง ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย
ผู้ร้องเอาความเห็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการไต่สวน ทำให้การไต่สวน
ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกัน นั้น เห็นว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖
พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะเรื่องกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเท่านั้น ไม่มี
ประเด็นเรื่องความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลใด การที่บุคคลใดจะต้องรับโทษอย่างไรหรือไม่ เป็น
เรื่องที่จะต้องดำเนินการเป็นคดีอาญาอีกส่วนหนึ่งตามบทกฎหมาย กระบวนพิจารณาพิพากษา
คดีอาญามีความแตกต่างจากการพิจารณาและวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ คดีนี้เป็นการดำเนินคดี
อาญา คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีอำนาจหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงตามความจริงที่เกิดขึ้น แล้วมี
ความเห็นหรือคำวินิจฉัยได้เองไม่ว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญบับดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนพยานหลักฐานในคดีนั้นนอกเหนือไปจากที่ปรากฏในคดีของ
ศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว และจำเลยย่อมมีสิทธิชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเสนอพยานหลักฐาน

ประกอบกรชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ส่วนคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการไต่สวนข้อเท็จจริงเท่านั้น ข้อเท็จจริงได้ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่แล้ว แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ชี้มูลความผิดไปโดยอาศัยเหตุที่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพัน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการแจ้งข้อกล่าวหา ๒ ครั้ง จำเลยได้รับแจ้งข้อกล่าวหาเพียงครั้งเดียวในครั้งแรกตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา ฉบับลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ แจ้งข้อกล่าวหาเรื่องการใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า ๑ เสียง ระบุวันกระทำความผิดวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยต่อสู้ว่าไม่มีวันเวลาและรายละเอียด ส่วนครั้งที่สองตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ระบุวันกระทำความผิด ๒ วัน ในวันที่ ๑๐ และวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยไม่เคยได้รับทราบ เป็นเหตุให้จำเลยไม่เข้าใจและผิดพลาดไม่ได้ยื่นคำชี้แจง และขาดโอกาสแสวงหาหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหา จำเลยทราบเมื่อมีการฟ้องเป็นคดีนี้ ทำให้ทราบว่าคำกล่าวหาไม่มีวันเดือนปีและเวลาตามฟ้อง การแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่สอง จึงมิชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง เป็นเพื่อกำหนดรูปแบบการ
แจ้งข้อกล่าวหาให้จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา เพียงเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่ามีการไต่สวนใน
เรื่องใด และทราบว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิดเท่านั้น สาระสำคัญอยู่ที่ว่าการแจ้งข้อ
กล่าวหาถูกต้องตามพยานหลักฐานแล้ว ตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยได้ระบุวันเดือนปีที่เกิด
เหตุแล้ว ส่วนที่ไม่ได้กล่าวว่าเป็นเวลากลางวัน เพราะได้ระบุโดยละเอียดเป็นวันที่ ๑๐ กันยายน
๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา กับวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๔๓นาฬิกา ตามบันทึกแจ้งข้อ
กล่าวหาเอกสารหมาย จ.๖๘ ทั้งจำเลยเข้าร่วมประชุมรัฐสภาในวันเกิดเหตุ ย่อมไม่มีเหตุที่จะเข้าใจผิด
หลงแต่อย่างใด และไม่ทำให้จำเลยขาดโอกาสแสดงพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหา ไม่ทำให้การแจ้งข้อ
กล่าวหานี้เสียไป อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำผิด
ตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฟ้องหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์
ว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับฟังข้อเท็จจริงคลาดเคลื่อน เนื่องจาก
คลิปวิดีโอที่ศน.หมาย วจ.๖ รายการที่ ๒ ตรงกับคลิปวิดีโอที่ศน.หมาย วจ.๒ รายการที่ ๒ รวมถึงคลิปวิดีโอ
ที่ศน.หมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นคลิปวิดีโอที่มีการถ่ายไว้ในกรณีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือ

พระราชกำหนดอื่น มิใช่ในการพิจารณาญัตติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙ ในวันที่ ๑๐
กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา และการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐
ในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ตามฟ้อง พยานหลักฐานดังกล่าวจึงไม่น่ารับฟัง
และคำให้การของนางสาวรังสิมา รอดรัศมี ที่ให้การต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต่อคณะกรรมการ
ป.ป.ช. และในชั้นไต่สวนของศาลแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เปลี่ยนไปมาใน
ข้อเท็จจริงเดียวกัน และขัดแย้งกับพยานปากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงไม่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ นั้น
เห็นว่า ขณะกระทำความผิดมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้บังคับโดยบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีบทกำหนดโทษ
ในมาตรา ๑๒๓/๑ แม้ภายหลังมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ยกเลิก
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๑๗๒ ยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดและมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องใช้
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ถ้อยคำประกอบ
รายงานการตรวจพิสูจน์เอกสารหมาย ศ.๑ ยืนยันผลการตรวจพิสูจน์ไม่พบร่องรอยการติดต่อของ
คลิปวีดีทัศน์หมายเลข วจ.๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ.๙ รายการที่ ๓ และยังมีนางอัจฉรา จุ้ยนิยม
เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบโสตทัศนูปกรณ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้ถ้อยคำยืนยันว่าเสียง
ที่ปรากฏในคลิปวีดีทัศน์ วจ.๖ รายการที่ ๒ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภา
เอกสารหมาย จ.๕๙ แผ่นที่ ๓๐๖๘ และแผ่นที่ ๓๐๖๙ ส่วนเสียงที่ปรากฏในคลิปวีดีทัศน์ วจ.๙
รายการที่ ๓ และหมาย วจ.๖ รายการที่ ๑ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายการประชุมรัฐสภา
เอกสารหมาย จ. ๖๐ แผ่นที่ ๓๒๔๓ ถึงแผ่นที่ ๓๒๔๕ เป็นเวลาเดียวกันกับที่มีการประชุมร่วมกันของ
รัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๙ และ
มาตรา ๑๐ ตามพ้อง ทั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดูคลิปวีดีทัศน์จาก
การเปิดให้พยานหลายปากดูต่อหน้าโจทก์และจำเลยด้วยแล้ว พยานหลักฐานตามทางไต่สวนล้วน
สอดคล้องเชื่อมโยงกัน น่าเชื่อว่า คลิปวีดีทัศน์หมายเลข วจ.๖ รายการที่ ๒ เป็นภาพเหตุการณ์ลงคะแนน
ระหว่างที่มีการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อ
วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ส่วนคลิปวีดีทัศน์หมายเลข วจ.๙ รายการที่ ๓ เป็นเหตุการณ์ลงมติปิดการ

อภิปรายที่มีการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ โดยมีภาพจำลองนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนที่เป็นบัตรจริงของจำลองและสมาชิกรายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่น ที่จำลองกล่าวอ้างเรื่องมีการตัดต่อโดยอ้างเรื่องความผิดปกติของเสียงในคลิปวีดิทัศน์นั้น เป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน จึงไม่น่าหนักใจรับฟัง ส่วนพยานปากนางสาวรังสิมาให้ถ้อยคำในชั้นไต่สวนและให้การแตกต่างกันไปบ้างตามที่จำลองกล่าวอ้าง เป็นข้อแตกต่างเกี่ยวกับบุคคลผู้ถ่ายภาพเคลื่อนไหวในขณะเกิดเหตุ และการส่งมอบภาพเคลื่อนไหวให้แก่นายอภิสิทธิ์ เป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยไม่เป็นสาระสำคัญ เพราะพฤติการณ์ที่กล่าวอ้างว่าจำลองนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนที่เป็นบัตรจริงของจำลองและสมาชิกรายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่นถูกบันทึกไว้ได้จริง แม้คลิปวีดิทัศน์หมายเลข ๖ รายการที่ ๓ ปรากฏภาพบางส่วนอย่างเดียวกับคลิปวีดิทัศน์หมายเลข ๙ รายการที่ ๓ มีเสียงแตกต่างกันและเป็นการแอบถ่ายก็ตาม แต่ไม่ทำให้พยานหลักฐานที่ถูกตรวจพิสูจน์แล้วไม่บ่งบอการตัดต่อ นั้น ไม่น่าหนักใจรับฟังหรือมีน้ำหนักน้อยลงแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนจึงรับฟังได้เช่นเดียว กับที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับฟังว่า

ในขณะที่เกิดเหตุ จำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนที่เป็นบัตรจริงของจำเลยและสมาชิกรายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่นในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ และการประชุมเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ ที่ใช้บังคับขณะเกิดเหตุ ทั้งเป็นการขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนไว้ตามมาตรา ๑๒๓ และขัดต่อหลัก การออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม การกระทำของจำเลยจึงมีเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ตามบทนิยามของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔ เป็นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกวุฒิสภาอื่น ประชาชน และผู้มีชื่ออื่น หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตอันเป็นความผิดตามฟ้อง และแม้ว่าลักษณะการกระทำความผิดเป็นอย่างเดียวกัน สถานที่เกิดเหตุเดียวกัน

และมีเจตนาประสงค์ต่อผลอย่างเดียวกันก็ตาม แต่จำเลยกระทำต่างครั้งต่างเวลามีได้กระทำ
ต่อเนื่องกันไป ทั้งเจตนาของจำเลยที่นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนที่เป็นบัตรจริงของ
จำเลยและสมาชิกรายอื่นเสียเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่นในแต่
ละคราวเป็นการลงมติแต่ละมาตรา อันเป็นเจตนาขึ้นใหม่แยกต่างหากจากกันได้ การกระทำของ
จำเลยจึงเป็นความผิดต่างกรรมต่างวาระกัน รวม ๒ กระทง ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๑
ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลย
ในส่วนนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

คงมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการสุดท้ายว่า มีเหตุให้ลงโทษ
สถานเบา รอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษ หรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยไม่เคยมีประวัติใน
การกระทำความผิดมาก่อน เป็นผู้ที่มีความประพฤติเป็นคนดี ประกอบอาชีพสุจริต เคยเป็น
สมาชิกสภาจังหวัดสกลนคร สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ภายหลังเกิดเหตุไม่มี
บุคคลใดกล่าวอ้างว่าตนเป็นผู้เสียหายว่าจำเลยนำบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้แทนตน นั้น
เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.
๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง

๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ใช้ดุลยพินิจวางโทษจำคุกกระหนละ ๑ ปี ก่อนลดโทษให้หนึ่งในสามนั้น เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่ง
คดีแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข และพฤติการณ์ที่จำเลยกระทำผิดเป็นเรื่องราวแรง ไม่มีเหตุ
สมควรที่จะรอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษให้แก่จำเลย ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

จึงวินิจฉัยยืน.

นายสมเกียรติ ตั้งสกุล